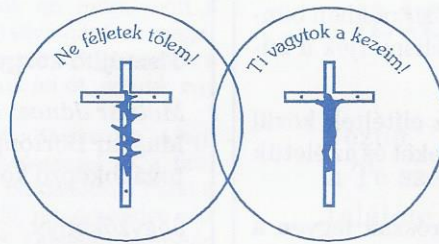


Máté 25,36: „...Börtönben voltam és felkerestetek.”

JOBEB LATOR

A megvetettek pasztorációját és szociális gondozását végző lelkeségi és módszertani lapja



A Szegedi Fegyház és Börtön oltárképe és feszülete
Oltárkép: Vasas Szent Péter felajánlja bilincseit

Júliusi imaszándékok

Júl. 7. Imádkozzunk azért, hogy a börtönökben büntetésüket töltők közül minél többen felismerjék a bűnös voltukat!

Júl. 14. Imádkozzunk azért, hogy az elítéltek közül minél többen felismerjék az igazi értékeket és az életük valódi célját!

Júl. 21. Imádkozzunk, hogy ne az erőszak legyen a természetes életforma, hanem a humánus, a másik elfogadása, a másik emberért való cselekedet.

Júl. 28. Kérjük Mennyei Atyánkat, hogy a megbocsajtani tudásunkban erősítsen minket, hogy ezt a legnehezebb szeretetformát gyakorolni tudjuk.

Augusztusi imaszándékok

Aug. 4. Imádkozzunk az elszegényedő családokért és azért, hogy az egyre szűkülő, beszűkülő anyagi lehetőségükkel együtt az erkölcsi értékrendjük ne csökkenjen!

Aug. 11. Imádkozzunk a családoktól elcsellengett gyermekekért, hogy minden veszedelemtől óvja meg Mennyei Atyánk őket, és mielőbb visszatérjenek otthonukba!

Aug. 18. Imádkozzunk Szent István szellemében Hazánkért, a szebb és jobb jövőnkért, a szeretet társadalmáért!

Aug. 25. Imádkozzunk minden elfelejtett emberért, akik az otthonuk magányában, a szociális intézményekben, kórházakban, börtönökben, vagy az utcán élnek családjuktól, rokonaiktól, barátaiktól, embertársaiktól mellőzve!

Szeptemberi imaszándékok

Szept. 1. Imádkozzunk azért, hogy mindannyian felismerjük: a másik embertársunkon keresztül Krisztusnak tett szolgálatunk bennünket nemesít!

Szept. 8. Imádkozzunk azért, hogy mindannyian megértsük: ha Krisztusért szolgálunk, nincs kudarc, nincs eredménytelenség!

Szept. 15. Imádkozzunk azért, hogy minél többen gyakorolják a szeretetszolgálat valamely formáját!

Szept. 22. Imádkozzunk azokért a szenvedőkért, akik a szenvedésüket felajánlják a megvetettek lelki üdvéért!

Szept. 29. Imádkozzunk azokért, akik imádkoznak a hit nélkül élőkért!

A tartalomról:

Tisztújító közgyűlés	4
<i>Molnár János: A Mécses Szeretetszolgálat Magyar Börtönpasztorációs Társaság továbbképző konferenciája</i>	5
Jegyzőkönyv	7
<i>Dr. Végh József: Egy szociálpszichológus gondolataiból</i>	13
Franciaországi tapasztalatok	14
<i>Claudine Legardinier: „Csak egy személtáda leszel”</i>	16

A Mécses Szeretetszolgálat Magyar Börtönpasztorációs Társaság „Emberségért” elnevezésű kitüntéseit kapták 1996. évben:

(a kitüntetéseket a társaság elnöke nyújtotta át)

Ezüst fokozatok:

- Gyulay Endre püspök
- Dr. Kiszely Pál ny. bv. ezredes
- Pintér Tibor
- Dr. Tari Ferenc bv. altábornagy, a Büntetésvégrehajtás országos parancsnoka

Bronz fokozatok:

- Agyagási Béla református börtönlelkész
- Antal Erzsébet az Ellenőrző Bizottság elnöke
- Böszörményi Judit levelező, a Budapest és környéke levelezők klubjának vezetője
- Eder, Ervin Mgs. St. Pölten Caritas külföldi ügyvivője
- Fejes Imre bv. ezredes IMBv. országos parancsnokág főosztályvezetője
- Dr. Harmati Béla evangélikus püspök
- Dr. Hegedűs Lóránt református püspök
- Kucsera Pál bv. ezredes, Állampusztai Börtön és Fegyház parancsnoka
- Matl Judit levelező
- Msg. Rottensleger, Karl, a St. Pölteni Emmaus vezetője
- Tüske János bv. alezredes, a Kecskeméti Büntetésvégrehajtási Intézet parancsnoka

Gratulálunk a kitüntetetteknek! Isten áldását kérjük személyükre és tevékenységükre!

Dicsértessék a Jézus Krisztus!

Bizonyára emlékeznek a felhívásunkra, amelyben egy szabadulása előtt álló fiatal özvegyasszonynak és négyéves kislánynak befogadó családot kerestünk. Tettük ezt azért, mert a börtönben a szorgalmával, gyermeke iránti sóvárgásával, magatartásával kívánva a nevelő tiszteletét és bizalmát. Ők javasolták a Mécses Szeretetszolgálatnak, hogy karoljuk fel őt, adjunk egy komoly esélyt számára.

Felhívásunkra több család jelentkezett. Kiválasztva a legmegfelelőbbet, a megismerkedésüket levelezéssel és a börtönben történt személyes találkozással is biztosítottuk. Mind a fogvatartott fiatalasszony, mind a befogadó, reménykedve várták a szabadulás utáni közös életüket. A Társaság varrógép vásárlását tervezte, hogy otthon egy kis mellékest is keresni tudjon – és a vállalt ruhavarrások során emberi kapcsolatokat is szerezzen, erősítsen...

Közeledett a szabadulás napja. A befogadó is, a nevelők is, mi is izgatottan számoltuk a hátralévő napokat. Közben a kislánya visszafogadása érdekében a nevelők az illetékes gyámhatósággal, rendőrséggel, nevelőszülőkkel leveleztek, telefonáltak...

S ekkor, mint a derült égből a villámcsapás, döbbenő hír érkezett. A fiatalasszony, nevezzük Marinak, kijelentette, sőt a befogadójának meg is írta: először Budapestre utazik, hogy a börtönből szabadult társnőivel együtt, szórakozással kárpótolja magát az elmúlt évek viszontagságaiért. Szórakozni akart, feledve gyermekét, feledve a szeretve váró befogadóját, az óriási szerencséséjét, a tartalmas, a gyermeke jövőjét is biztosító lehetőségét.

Így is történt. Azóta nincs hír a szerencsétlenről... Talán egy élőszködő strici terrorjában integet valamelyik országút szélén... Imádkozzunk érte!

Ez, és sok más, hasonló eset kapcsán felmerül a kérdés, a kétely: érdemes-e megvetettekért tenni, érdemes-e az időnket, az energiánkat rájuk pazarolni? Érdemes-e hinni és reménykedni abban, hogy segíteni tudunk rajtuk? Érdemes-e és egyáltalán szabad-e bízunk bennük?

1971-ben saját szememmel láttam, (azóta pedig sok-sok hasonlót!) hogy mert egy újonnan befogadott elítélt a meneteléskor a kanyarban nem nyújtotta a lépését – mert senki sem tanította meg neki, hogy ezt így kell tennie ahhoz, hogy a sorok mindig egyenesek maradjanak – a fegyőrök kirántották a sorból és fenyítésben részesült. Olyan volt ez a jelenet a számomra, mintha egy írástudatlant azért büntetnének, mert nem tudja megírni pl. az önéletrajzát. Ugye érezzük az igazságtalanságot?

Ne ítéljük el Marit, a lehetőségét eldobó fiatalasszonyt sem, hiszen őt is eldobták piciny korában és állami gondozásban nőtt fel. Családot, valódi szerető kapcsolatokat nem élt meg. Nem tanult meg kötöttségben – önként vállalt kötöttségben – élni. Mindig helyette terveztek, gondolkodtak, cselekedtek. Függőségre, ilyen módon a mások felelősségére szoktatták. Nem ismerhette meg az igazi emberi értékeket, nem ismerhette meg az önként vállalt lemondás örömét, a felelősséget és az önzetlen szeretet örömét sem. Ne ítéljük el őt – de imádkozzunk érte!

Visszatérve önmagunkhoz: érdemes-e...

A Krisztuskövető számára önként adódik a válasz: igen! Érdemes, mert az embertestvérünkön keresztül Jézusért teszünk! A Mariban, a Marikban és minden emberben jelenlévő Jézus Krisztusért! Mi Őt szolgáljuk, Őérte fáradozunk, Őérte töltjük az időnket. Őt szeretjük a másik, az elesett, az elfeledett, a kizsájtott, megvetett emberekben...

Mi a magot hintjük. A szeretet magvait: a mások elfogadását, a mások megértését, a mások támogatását, a mások felkarolását, gyógyítását, útbaigazítását.

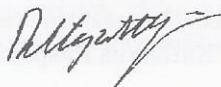
Hiszen mi vagyunk Krisztus kezei...

Az aratás nem a mi dolgunk.

Testvéreim!

Imádkozzunk a szabadult Mariért, a kislányáért, és minden hasonló helyzetben lévőért!

Amen.



PETRUS CEELLEN

RÁCSOK MÖGÖTT

Jézus,
a Te szenvedéstörténetedben
találom meg magam újra.

Engem
is elárult egy Júdás.

Engem
is letartóztatott valaki erőszakkal.

Engem
is megszégyenítettek
a börtönőrök.

Engem
is nevetségessé tettek
a bíróság előtt.

Engem
is keresztre feszített valaki.

Engem
is elhagyott az Isten.

A szenvedéstörténetemben
újra megtalálalak Téged,
Jézus.

Petrus Ceelen: Rácsok mögött
Kiadja: Magyar Börtönpasztorációs Társaság
Ára 200 Ft.

Külföldön élőknek: 10 USA \$ vagy ennek megfelelő értékű valuta. Az összeg a postaköltséget is tartalmazza. Megrendelhető a kiadónál.

Tisztújító Közgyűlés Szeged, 1996. június 13.

A Mécses Szeretetszolgálat Magyar Börtönpasztorációs Társaság újjonnan választott tisztségviselői:

A Közgyűlés egyöntetű szavazásokkal az alábbi személyeket választotta a Társaság tisztségviselőivé:

Elnök:

Dr. Majzik Mátyás

Elnökség:

Gyulay Endre püspök, a Magyar Katolikus Püspöki Kar alelnöke

Dr. Harmati Béla püspök, a Magyarországi Evangélikus Egyház elnöke

Dr. Hegedűs Lóránt püspök, a Magyarországi Református Egyház Zsinatának lelkészi elnöke

Dr. Jalsovszky Györgyné ügyvéd

Mácsai Ferenc bv. alezredes a Kalocsai Fegyház és Börtön parancsnoka

Dr. Tari Ferenc bv. altábornagy a Büntetésvégrehajtás országos parancsnoka

Az elnökség tagjai közül a Közgyűlés

Mácsai Ferencet általános titkárrá

Dr. Jalsovszky Györgynét gazdasági

titkárrá választotta.

Ellenőrző Bizottság:

Elnöke: Antal Erzsébet

Tagjai: Székely Lőrincné

Dr. Fejes Magdolna

A Társaság Executívája:

Dr. Majzik Mátyás

Gyulay Endre

Mácsai Ferenc

Dr. Jalsovszky Györgyné

Etikai Fegyelmi Bizottság:

Elnöke: Bánffi Anna

Tagjai: Dr. Bálint Anna

Hajdú Miklós

A választott tisztségviselők megbízása öt esztendőre, azaz 2001. évig tartandó tisztújító közgyűlésig tart. Isten áldását kérjük személyükre és tevékenységükre.

A Társaság jelenlegi fővédnökei és védnökei:

Fővédnökök:

Dr. Seregély István érsek, a Magyar Katolikus Püspöki Kar elnöke

Dr. Harmati Béla evangélikus püspök, a Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsának elnöke

Dr. Vastagh Pál igazságügyminiszter

Védnökök:

Angelo Acerbi apostoli nuncius, a katolikus börtönpasztorációs szolgálat védnöke

Dr. Ternyák Csaba püspök, a Magyar Katolikus Püspöki Kar titkára

A Mécses Szeretetszolgálat Magyar Börtönpasztorációs Társaság TOVÁBBKÉPZŐ konferenciája, Szeged 1996. június 12.

Ebben az évben, a szokásosnál korábban tartotta már hagyományos továbbképző alkalmait az MBT-Mécses Szeretetszolgálat. Sok, évek óta ismert arc, és sok új érdeklődő gyülekezett a szegedi Katolikus Házban. Nemcsak a helyszín volt új, a továbbképzés módja is. Ezúttal nem előadásokat hallgathattak a megjelentek, hanem három témakörben, moderátor vezette beszélgetés formájában igyekeztek kicserélni tapasztalataikat, elmondani ötleteiket. Dr. Majzik Mátyás a börtönpasztoráció általános, elméleti kérdéseiről folyó beszélgetést vezette, alulírott a börtönben végzett lelkigondozás, istentiszteletek kérdéskörét próbálta mederbe terelni, Pintér Tibor a szabadultak társadalomba való visszaailleszkedésének problémáiról folytatott diskurzust irányította. Bár időnként szünetet tartottunk, a három kérdéskörben felhalmozódott mondanivaló egyrészt túlfeszítette a tervezett időkeretet, másrészt a résztvevők érdeklődése, sajátos tapasztalatai, elmosták a kérdéscsoportok közti merev határokat. Ezért nem jegyzőkönyvszerű pontossággal, nevesítve szeretném visszaadni az elhangzottakat, sokkal inkább a négy órás tapasztalatcsere összképét.

A börtönben végzett lelkipásztori munka csak részben hasonlítható a gyülekezeti munkához. A börtönön kívül élő jogi szempontból szabad és ártatlan, míg a börtönben lévő nem szabad, és ítélet alatt áll. A kintiekkel, akik sokszor vélt ártatlanságuk göggyével elutasítanak bármiféle viszonyulást az elítéltekhez, azt kell megértetni, hogy Isten előtt ők is bűnösök, és csak a Jézus szerezte kegyelem mentheti meg őket. A bentiekkel pedig azt, hogy a szeretettel le lehet győzni a bűnt, a bizalmatlanságot. Bár sokszor, maga az elítélt figyelmezteti a börtönlelkészt, hogy ne bízzon meg benne, ő gazember, nem fog megváltozni, a lelkésznek nincs más nevelési eszköze, mint a szeretet. Akkor is, ha a börtöngyülekezet egykori tagja a szabadulás után kirabolja korábbi lelkigondozóját. A pszichológusokhoz hasonlóan a börtönlelkészeknek is szükségük van arra, hogy az elmondással lerakják a terhet vállukról, hogy könnyítsenek lelkükön, mert a lélek nem egy feneketlen zsák, a kiszakadást meg kell előzni. Nagy dilemma, hogy vigyen-e ajándékokat, hétköznapi használati cikkeket a lelkész a foglyoknak? (A börtönlelkész mint szatócs?) Vagy igyekezzenek elfogadtatni, hogy nekik elsőrendű feladatuk a lelkekkel törődni. A vélemények, a gyakorlat e tekintetben megoszlik. Úgyszintén más-más gyakorlatot követnek a tekintetben, hogy hangsúlyozza-e a lelkész öltözetével is papi mivoltát, vagy próbáljon egyszerűségben az elítéltekhez hasonlítani. A börtönmisszióknak – akárcsak más misszióknak is – egyik hibája lehet, hogy csak a sikereket hangsúlyozza, pedig a kudarcokból talán sokkal többet lehetne tanulni. A sikerorientáltság mind a missziót végzőre, mind a célbavett esetre nyomasztóan hat.

A világiak, akik akár a Szeretetszolgálat, akár valamelyik egyház küldöttként, de mindig személyes meggyőződésből, segíteni akarásból vállalnak börtönszolgálatot, elsősorban családjukkal, szűkebb környezetükkel kell elfogadtassák te-

vékenységüket. Ez gyakran okoz konfliktust, gyakran kell tartani attól, hogy bolondnak bélyegzik az áldozatkész embert. Egyes vélemények szerint fiatal lányoknak nem tanácsos börtönben szolgálni, mások ebben semmi kivétlnivalót nem találtak.

Sokan érzékelik a robbanásvesélyt, amit a szociológiailag, statisztikailag is elismert tény rejt: a roma etnikum létszámához viszonyított többségi jelenlétét a börtönökben. Többek szerint a fő ok, hogy az egyházaknak alig van befolyásuk a cigány népeiségre. Ezek hagyományos társadalmi rendjét felbontotta a modernizáció, a régi értékrend, társadalmi szerkezet helyét újat nem kaptak, nem építettek. Fontos lenne, hogy saját papjaik legyenek, mert csak azokra hallgatnak igazán, akik közülük valók. Az eddigi tapasztalat az, hogy aki „kiemelkedett”, nem szívesen megy vissza. Egyáltalán, ha a magunk színvonalára akarjuk „felemelni” őket, az eleve gyanús, mert az ő „alacsonyosságukat” megveti. A szolgálatot nem lehet fölényesen, a magasabbrendűség pozíciójából végezni. Elhangzott ellenkező tapasztalat is, amikor a cigány fiatalokat zeneszeretetükénél fogva, legalábbis időlegesen sikerült megnyerni a kultúra számára, „felemelni” a nem cigányok szintjére.

Az Egyesült Államokban alkalmazott módszerről is hallhattunk, melynek lényege, hogy a börtönből szabadultakat „kiközvetítik” egy utógondozásukat vállaló gyülekezetnek. Ausztriában pedig 25 éve, állami pénzből, fizetett szociális munkásokkal országos hálózatot alakítottak ki a szabadultak segítésére.

Érdekes ötletet valósítottak meg a váci börtönben. A foglyok, bibliai történeteket adtak elő, saját forgatókönyvük, rendezésük alapján. Az alkotómunka felszabadító hatással volt a foglyok kedélyére, nagy örömmel dolgoztak. Az előadásról videofilm is készült, nem ártana, ha legalább a börtönökben forgalmazni lehetne. De a szabad emberek véleménye is megváltozna a „börtöntöltelékekről”, ha látnák a szereplők odaadását, lelkesedését.

Nagyon fontos kérdés a sértettek lelkigondozása, hangzott el. Velük senki sem törődik. Pedig szinte lehetetlen elvárni az ártatlanul meggyilkolt fiú apjától, hogy bocsásson meg a cinikus gyilkosnak. Ehhez igazán krisztusi lelkület kellene. És akkor ne csodálkozzunk, hogy mozgalom indul a halálbüntetés visszaállítására. A börtönpasztorációban pedig generációváltásra lenne szükség. Az elítéltek közt, mind több a fiatal, ha hozzájuk hasonló fiatalok foglalkoznának velük, talán könnyebben szót értenének. A Szeretetszolgálat ki kell nevelje saját utánpótlását.

A felsoroltakon kívül is sok érdekes, hasznos gondolat merült fel, sok olyan tapasztalatot ismerhettek meg a résztvevők, amelyeket saját munkájuk során, bizonyára hasznosan kamatoztathatnak. A résztvevők azzal az érzéssel távozhattak, s készülhettek a másnapi közgyűlésre, hogy együttlétüket Isten áldása kísérte.

Molnár János

EVANGELIZÁLÓ TÍPUS VAGYOK...

Agyagási Béla foktői nyugdíjas református lelkészt a Mécses Szeretetszolgálat Magyar Börtönpasztorációs Társaság kitüntette, a Kalocsai Fegyház és Börtönben végzett tevékenységéért. A börtön sajátos körülményei közt, a lelkesi munka is eltér a megszokottól, gondolná a kívülálló. Ez csak részben helytálló, mint az alábbiakban következik.

Mióta végzi a börtönmissziót Kalocsán?

Hat évvel ezelőtt, Húsvét nagyhetében bízott meg az esepesezemmel a munkával, nagyszombaton mentem be a börtönbe először. De korábban, rövid ideig már belekóstolhattam az eféle tevékenységbe. 1949-ben Pécsen segédlelkészként börtönpasztorációval és kórházmisszióval foglalkoztam, míg meg nem tiltották.

Hogyan viszonyult a megbízáshoz?

Örültem a börtönszolgálatnak, bár akkor még nem voltam nyugdíjas. Bizonyára tudta az esperes, hiszen ismert, hogy nem fogok idegenkedni a feladattól. Úgy vélem az egy evangéliumot kell hirdetni. Negyvenkét évi lelkesi munka alatt végeztem gyermekmissziót, szórványmissziót a tanyavilágban. Kezdetben az elítéltek figyelmeztettek, hogy a börtönbe nem szabad bibliát bevinni. Még nem tudatosult bennük, hogy a tiltás megszűnt.

Szükségeltetik valamilyen speciális képzés a börtönmisszióhoz, vagy elégséges a szokásos evangélizáció?

A börtönön kívüli világban elég erősen él egyfajta „önigazultság”. Aki bent van már nem mondhatja, hogy nem loptam, nem öltem, nem csaltam. Sokkal könnyebb megközelíteni az evangéliummal ezeket az embereket, a bűnbocsánat, a kegyelem, az örökélet evangéliumával. Sokszor hallottam a hívektől, hogy kutyából nem lesz szalona”. Erre azt mondtam, márpedig az Őristen kutyából csinálja a szalonát. Bűnösöknek van szüksége a kegyelemre. Jézus azt mondta, nem az igazakat hívogatni jöttem, hanem a bűnösöket. Természetesen van egy külön, csak a börtönben alkalmazott módszerem is, egy rajzos-plakát-avangélizációm. Ha látom, hogy a megjelentek közt több a kezdő, gyakran analfabéta, előveszem a rajzokat s ezzel máris megteremttem a szükséges kontaktust. Persze semmit sem ér a rajz, ha nem tudsz, evangélizálni. A kegyelmi ajándékok különbözőek.

Nemrég beszéltem két elítélttel, akik megdöbbenő bizottsággal idéztek a szentírásból...

Sok teljes Szentírást és Újszövetséget osztottam szét. Egy idő óta az ószövetségi idők módszerét vezetem be. Tudvalevő, hogy a tekercek nagyon drágák voltak. Ezért a zsinagógákban már hatévres kortól valósággal belesulykolták az emberekbe Mózes könyveit, s a prófétákat kívülről. Megválasztott, sarkalatos igéket tanítok nekik kívülről, skolasztikus módszerekkel. Karácsonyig tartó versenyt is hirdettem, ki tud több igét megtanulni kívülről? Már egy külföldi diakóniai alpból elkülönítettem a díjakra egy kis összeget. És benne vannak, és tanulják szorgalmasan. Ezek az igék, ha megvannak, megszólalnak. Tavaly iskolai hitoktatást is végeztem. Egyik kis tanítványom, akit hazavittem a tanyára, felfigyelt az új rendszámomra. Mondtam, keresse meg a bibliájában a rendszámnak megfelelő helyet, Márk 5,3-6-ot. Megkeresi, s felkiált: Ezt az igét mondogattam magamban amikor véradásra készültem, mert nagyon berezeltem, „Ne félj, csak higgy, ne félj csak higgy!” A prédikációt hamarabb elfelejtik, a megtanult igék biztosabban megmaradnak.

A börtönistentiszteletnek sajátos liturgiája van?

Ez nem egy palástos szolgálat. Vasárnap csak a nagy ünnepeken tudok bemenni, egyébként szombaton tartjuk a börtönistentiszteletet. Köszöntéssel kezdem, megkérdem, hogy vannak, hogy érik magukat. Ez addig megy, amíg kiosztják az

énekeskönyveket, bibliákat. Aztán a rendszeresen járók kéri, hogy ezt vagy azt az éneket énekeljük. Többet is, kívánságra. Aztán elcsendesedünk, imádkozunk. Végig ülve maradunk, nincs felállás-leülés. Akkor kikerestem velük az igemagyarázat alapjául szolgáló bibliai részt. Eddig kérték, mondjam meg a lapszámot. Elmúlt alkalommal kijelentettem, nincs lapszám, megtanuljuk öt perc alatt, milyen sorrendben következnek az Újszövetség könyvei. Van egy skandálós, gyermekes módszerem, élvezettel, kacagva mondták, s valóban, kitétem az órát, öt perc alatt megtanulták. Jövő szombaton kereső versenyt rendezünk, 200 ft., csokoládé a díj. Az Ószövetség könyveit is meg fogjuk így tanulni. Aztán jön az igemagyarázat, Miatyánk. Utána még beszélgetünk, azokról a kérdésekről, amelyeket felvetnek. Főleg arra az igazságra próbálom rávezetni őket, hogy nemcsak kenyérrel él az ember, hanem az Istennek minden igéjével. Ez különösen a szabadulók esetében fontos ahhoz, hogy megvessék a lábukat a civil életben.

Útógondozással is foglalkozik?

Most kaptam levelet a napokban egy gyermekápolótól, aki januárban szabadult, örömteli levél. Az ő esete példa arra is, mennyire óvatosan kell foglalkozni velük, mennyire törekeny a lelkük. Először azt hittem, tudok állást szerezni neki a pesti, reprezentatív öregek otthonában. Nem sikerült. Megmondtam neki. Hiába volt. Kapott egy infarktust. Amikor visszahozták Tökölről, megmagyaráztam neki, hogy lehet, Isten bezár egy kaput, de kinyitja a másikat. Találtam állást. Ettől kivirult, helyrejött. Persze, nem lehetett könnyű helyzetben. Az intézetvezető azt tanácsolta, ne mondja, hogy Kalocsáról jött. Erre, ahogy megérkezünk, körülvették, s kedvesen érdeklődtek, honnan érkezett? Hosszan lehetne mesélni a körülötte való ügyködésünkről, – tulajdonképpen a lelkész menyem ismeretsége segített – a lényeg az, úgy tűnik nem csalódtunk benne.

Milyen arányban sikerül állást szerezni a börtöngyülekezet szabadult tagjainak?

Egy hitrejutottnak tudtam állást szerezni az Albert Schweitzer otthonban, miután részt vett egy hitmélyítő konferencián. Másokat is sikerült hitre juttatni, de azoknak nem én kellett állást szereznek.

Mit gondol, ingyen kell osztani az elítélteknek a Szentírást, vagy pénzért eladni?

Valóban fontos kérdés. Osztogattunk ingyen Újszövetségeket, amit a Gedeon-társaság küldött. Ezekből utólag a kukában is lehetett találni. Csak olyannak adok teljes szentírást, aki felől meggyőződtem, hogy valóban drága kincsnek tekinti.

Hányan igénylik a börtönistentiszteletet?

Átlagban húszan. A többség katolikus, így az ő gyülekezetük számosabb. De sokan vannak, akik mindkét egyház, alkalmait látogatják. Ebben nincs semmi kivétel. Itt a börtönben igazán nincs semmi értelme a felekezetieskedésnek. A lényeg a fontos, hogy nyersze-e új életet Krisztusban? Azokat sajnálom, akik sem hozzánk, sem a katolikusokhoz nem járnak, úgy mennek el a börtönből, ahogy jöttek. Külön öröm, hogy újabban egy nevelőnő, Szabó Györgyné Erzsike elkezdett egy bibliórát, hétfőn délutánonként tartja. Mindig hangsúlyozom, hogy a nevelők nagyon sokat tesznek az elítéltek új életéért. Mi pedig egy lépéssel továbbmegyünk, mi nemcsak az új, hanem az örök életért próbálunk tenni valamit. És nagy örömmel mondhatom el, hogy semmiféle akadályoztatást nem tapasztaltam az állomány, a vezetőség részéről, sőt mindent elkövetnek, hogy munkánkat minél zavartalanabban folytathassuk.

Foktő, 1996 július 17.
kérdézt: Molnár János

A Szegedi Fegyház és Börtönben a nyolcvanas évek első felében komoly és eredményes pszichoterápiás munka folyt az ún. Gyógyító-nevelő tagozatban. Többek között az ún. nagycsoportban is. Most és a jövőben, egy-egy nagycsoport ülés magnószalagról átirított jegyzőkönyvét is közöljük. Ezzel az a célunk, hogy a börtön belső életébe hiteles bepillantásokat biztosítsunk olvasóink számára.

Jegyzőkönyv

az 1983. május 30-i összevont nagycsoportfoglalkozásról
magnetofon hangfelvétel alapján

A foglalkozást vezeti: L. K.

A foglalkozás tartalma:

L. K.: Üdvözlöm az összevont nagycsoport tagjait, ezennel megnyitom az ülést. Mielőtt azért tovább mennénk, az volna a kérésem, hogy aki a Veressel lakik együtt, és most esetleg úgy érzi, hogy, hát jobb volna neki pihenni, vagy szintén nem jól érzi magát, akkor az most lemehetne.

H. J.: Kérek engedélyt lemenni! (Eltávozik a helyiségből.) (Ajtó csukódás, zörgés.) (Hosszabb csend.)

Ny. S.: Hát akkor én megkezdéném tisztelettel, azzal, hogy szóba került a vasárnap délelőtt... (érthetetlen)..., hát amikor a H. Ottó csinált, szervezett, vezetett, és a százados úr is jelen volt, amikor ment. Hát magam részéről megköszönöm, akik erre készültek, elítéltek, a társai. És véleményem szerint elég jó volt, egy hét alatt csinálta az egészet, vagy csinálták. Elég jól sikerült, úgy hogy, ez tényleg szép volt. Sok témát nem boncol, de gondolom, továbbra csináljuk, vagy csinálja, akkor ér majd valamit ez is. Azzal kapcsolatban szeretnék, azok az elítéltek, akik voltak (széksörgés)..., egy-kettő délelőtt, hogy mit érzett, érzett, vagy érez továbbra, ha ilyet akarunk csinálni. Ezt szeretném. Tehát azok a személyek, akik ott voltak az előadáson, vasárnap délelőtt. (Rövid csend.)

Ny. S.: H. Ottó nincs itten?

H. O.: Itt vagyok!

J. V.: Hadd mondjam el, hogy én mit éreztem. Attól az egy kis incidenstől, ami volt ott.

Ny. S.: Hangosabban!

J. V.: Hát az egy incidenstől, a B. és a Sz. között, nagyon jó benyomás és felszabadult voltam. Megkönnyebbültem. Nagyon jól éreztem magam, a közérzetem is jó volt utána. És megmondom őszintén, hogy nagyon izgultam... (érthetetlen)... igaz, hogy nem volt pazar, de a körülményekhez képest elég jó volt nekem. Nagyon tetszett. És úgy érzem nagyon jó volna a jövőben is egy kis jóindulattal, csinálnánk, talán segítenének nekem. Monoton, állandó munka, zárt légkör, egy kicsit felszabadultabban érzi magát az ember. Kellemesen, jó közérzettel, legalábbis egy órára kikapcsolódni, ez rendkívül... nagyon jó volt, minden gondot elfeledve, felszabadultan, nagyon tetszett. Kellemesen, nagyon kellemesen éreztem magam.

H. O.: Nekem lenne egy kérésem a nevelő urakhoz! Éspedig az, hogy, hát van a J. Viktornak egy hangszere. De nem kell belőle nagy ügyet csinálni, hogy kérelmi lapon keresztül, bonyolultan, mert akkor nem fog sikerülni lehozni. Valamiféleképpen százados úr, úgy lehozni, hogy miénk lenne, és hát nem csak a J. Viktoré, hanem ott aki (közben J. mond valamit), ahogy tetszett mondani, időnként, amikor engedélyezik, akkor bemennénk oda, és akkor megszerveznénk egy kis műsort, és jól éreznénk magunkat. Nem kell könyörögni, itt, hogy na adjanak le hangszert, vagy ne adjanak. Nagyon jó volna! Úgy kellene százados úr tisztelettel, van is ismeretsége ott fenn. És hát gyerekek adjátok oda..., sőt.

M. M.: Saját hangszere érdekében sem megyek szabálytalan utakon. Ezt ne várják tőlem.

Ny. S.: Ez nem az ismeretségen múlik szerintem, hanem a tapasztalatok azt bizonyítják, hogy hát itten sok mindent meg lehet szerezni,

és kultúriba, és gyakorolni, tehát gyakorolnak itt a zenészek, akik zenélni foglalkoznak, heteken keresztül. És ha ez más csoporton belül, ha ezt megcsinálhassuk, akkor valójában az a kérésünk, hogy kapunk egy..., itt volt, de az tiszta rossz volt, ugye azt nem lehetett használni. Itt van fölül!

Egy hang: Itt van fölül!

Ny. S.: Tehát azt nem használtuk. Tehát a kérésünk az, hogy egy-két hangszert, amit lehet, tehát az őrségparancsnok amit engedélyez, részünkre, a nevelő urak..., szeretnénk megkapni. Mivel, hogy tudomásunk van arról, hogy... (közbeszólnak)... kaptunk 10.000 Ft-ot, kaptunk 10.000 Ft-ot, ugye! És ez nem titok, hogy a 10.000 Ft kapunk, akkor mostan valahogyan gazdálkodjunk vele, ne úgy, mint a múlt évben. Hogy visszaviszik, és akkor fogjuk megint a fejünket, megint visszavitték. És most már azt a kérésem, hogy valójában az a harmadik tétét most már tessék megvenni.

M. M.: A 10.000 Ft az, ...egy TV, meg a szobakerékpár.

K. L. S.: Meg, meg a súlyzóra...

H. O.: Szobakerékpár!? (Érthetetlen moraj.)

Ny. S.: Hát nekem az a kérésem ezzel kapcsolatban százados úr tisztelettel, hogy a kerékpár nem tudom, hogy mennyire szükséges, az most egyszerre, de a TV az kell, és jó volna azt megbeszelnünk, hogy valahogy, nahát má, mit vegyünk, ami nekünk jó, tehát az egésznek egyszerre.

H. O.: Nagyobb szükségük van a szobakerékpárra.

Ny. S.: Kinek?

H. O.: Mert a gitárt meg tudjuk szerezni!

Ny. S.: Hát a gitár mellé kell ám sok minden más is... (moraj)...

H. O.: Igen, mert van egy szájhermonika, vagy kettő esetleg, vagy egy gitár...

Ny. S.: Na! Az is kell!

H. O.: Egyelőre kell! Ez is elég!... (többen beszélnek)... lassanként beszerzünk mindent, mást is... na tessék ott is... idővel bizonyára, hogy aktuális lesz majd az is.

M. M.: Nem értem, L., mit mondott?

L. L.: Semmit!

M. M.: Na, de tényleg!

M. F.: Azt vettem ki a szavaiból, hogy nem tetszik neki az az ötlet, hogy hangszerekre költsék a 10.000 Ft-ot.

L. L.: Mit magyaráznak, hogy egy dobgitár pár száz forintba kerül

H. O.: Hát jó pár száz forintba!

J. V.: 1.300 Ft-ba.

B. L.: Milyen ezerháromszáz forint? Nyolcszáz forintból már lehet venni!

J. V.: Nem, nem, hatszázért!

B. L.: Ez a gitár tudod, hogy hány forint? Hétszázharminc forint.

M. M.: Ilyen olcsók ezek a hangszerek?

B. L.: Igen, ez a hangszer amin mi tegnap játszottunk, az 730 Ft.

Egy hang: Ezeleőtt hat évvel volt annyit!

H. O.: Nekem is ez a véleményem! (Hangzavar, többen beszélnek.)

M. M.: Ha belefér a tízezer forintba, akkor szétvesszük a kerékpár mellett, akkor utolsó fillérig hangszere költsük.

B. L.: Na de hát azért nem létszükséglet, azért nem létszükséglet ez ez a kerékpár, nehogy azt higyjétek. Százados úr?

Egy hang: Ne, ne, ne...

B. L.: Létszükséglet szerinted? Te magad felülsz, és kerékpározni fogsz a szobában?

T. E.: Hát megpróbálom, a fene egye meg! Ha már nem birom megemelni a súlyt, legalább a lábamat járattán velem! Nem gurul az körbe, körbe...

K. L. S.: Álló helyben...

H. O.: Na most nem ezen múlik ám! Mert azt a 10.000 Ft-ot már amikor megtervezték, erre ütemezték be. Tehát szobakerékpárra és televízióra. És ezen változtatni nem lehet. (Közbebeszélnek, érthetetlen.) Biztos, hogy lényeges...

M. M.: A múltkor már megegyeztünk abban, hogy csak odáig mehetünk a javaslatokkal, ameddig reális. Egyszer már megpróbáltuk az úgynevezett jogi utat; kérelmi lap, javasoltam stb., stb., a parancsnok nem engedte. Értem? Tehát ezt megegyezés nem lehet! Illetőleg, azzal, hogy... (köhögés)... most egy hangszerünk, mert ki volt az, aki innen kérte? Szerettem, jártam utána.

Egy hang: Igen!

M. M.: Csináltam! Megpróbáljuk! Kérem az az út nem megy, hogy a J., hogy maga felajánlja a csoportnak. Nem ajánlhatja föl jogilag. Az az övé. Értem? Azt esetleg, még egy olyan utat el tudok képzelni, hogy én őrzöm a szekrényemben, és csak a J. kapja meg, senki más. És ő felel érte! De ha elromlik, akkor is ő fizeti meg, és nem pedig a csoport. Mert most nagyon szép dolog, de történetesen a J. összeütközésbe kerül a csoporttal, ugye, és akkor majd követeli a gitárja árát, meg egyéb dolgot. Most nincsen, de...

J. V.: Hát itt van százados úr kérem; a K. Jánosnak a letétből fölhozták a hangszerét, ami most nálunk is volt, és aláírtak egy papírt neki, hogy nem követel semmilyen költséget, ha a gitárja elromlik.

M. M.: Űhüm... Űtjök ezt a vasat, ezt az utat, jó?

H. O.: És a kultúrba, akik itt játszanak, muzsikálnak, a kultúrba, otthonról bekérhetnék a hang..., hegedűjüket.

B. L.: Na most százados úr, nene, nem tudom elképzelni, azt, hogy hogy... nem is tudom hogyan mondjam, hogy... (kuncog)... mi pszichopáták... (kuncog)... na tehát pszichopátáknak nincs az a lehetőség megengedve, ami itt a fegyházas körleten meg van engedve?

J. V.: Igen, mi az?

B. L.: Hát, hogy fejlesszék magukat zeneileg, vagy akárhogy. Hát itt vannak a R.-ék, akik zenélnék, azok fejlesztik magukat, mi nem? (Többen beszélnek, érthetetlen.)

H. O.: Ennek az egész börtönnek egy idő múlva, ez a kis csoport is képes lesz előadást tartani.

Ny. S.: Na jó, de most egyelőre másra...

H. O.: Lehet, hogy nem olyan színvonalas, de...

B. I.: Elnézést, de az egész börtönnek nem játszanak, mert például nekem, nekünk nem játszanak. Nekünk saját magunknak...

Ny. S.: Ha ünnepek, ... műsorok vannak, én arra gondolok. (Többen beszélnek)...

B. L.: Na most műsorban, ünnepi műsorban mi is fölléphetünk, nem? Úgyanúgy, saját magunk.

Ny. S.: Ez természetes dolog. És ezért vegyék meg most a hangszerüket, nem?

B. P.: Megérkezett a foglalkozásra, helyetfoglal.

D. S.: Százados úr! Nekem lenne egy kérésem. A Majzik úrhoz, meg a Lippai úrhoz is. Mivel magyar emberek vagyunk, szerdán lenne ez a Dánia-Magyarország labdarugó mérkőzés, hogy arra a napra lenne szíves egy TV-t. A 141-esbe bejuttatni. Ha lehetőség van rá.

M. M.: Ha lehetőség van rá, úgyis megkapják, ha meg nincs, akkor nem. Nem tudok rá válaszolni. De utána nézünk természetesen, de ezt ne vegyék biztosnak. Egy, jobb szeretném, ha maradnánk az előbbi témánál, mert szerintem ez, ez sokkal érdekesebb.

H. O.: Igen. Jó volna, ha néhányan, vagy többen vetnének fel témákat. Hogy... (köhögés)..., hogy látják, ugye, mit lehet még megvalósítani.

B. L.: Na, de egyszerű. Ez a tízezer forint...

H. O.: Ezt már nem.

B. L.: Akár mire van, TV-re, vagy szobakerékpárra. Hát akkor engedjenek az, hogy kérjék be otthonról a gitárt, meg a J. Viktorét hozzák fel.

P. M.: Vagy egyszerűen írnak egy olyan napírt, hogy...

H. O.: Ezt még nagycsoportfoglalkozáson ki tudjuk...

Egy hang: ...azt mondta a százados úr, hogy erről beszél-gessünk, nem?

H. O.: Na de nem lehet, nem csak ez az életünk.

J. V.: De a másik meg az, hogy kell... az, hogy ki-mit-tud-ot szeretnének rendezni csoporton belül, és bárki bármiben felléphet, bármilyen műsorszámot előadhat. És ahhoz, hogy... (érthetetlen, külső zaj miatt)... gyakorlás kell. Ahhoz, hogy előadni tudjak, vagy bárki, bármilyen hangszeren, ahhoz hangszer is kellene. És közösen megkapnánk. Innen szerintem nem fogunk kapni, nem a mi hangszerünk...

H. O.: A felmérésen, fel fogjuk mérni a ki-mit-tud-nál jelentkezőket, tehát fölírjuk, hogy ki milyen számmal jelentkezik. Elkészült ez a felmérés, akkor százados úrnak megmutatjuk, majd kiderül, hogy hány hangszerre lesz szükség. Ki hány... ki jelentkezik ilyen igényrel. És akkor meg tudjuk választani, attól tesszük majd függővé ezt a ki-mit-tud-ot, tulajdonképpen.

J. V.: (Érthetetlen.)

H. O.: Hát ettől, mert ha itt jelentkezik 10-12 fő hangszerrel. Játszik, jó- hegedülni, vagy mit tudom én... az már abszolút lehetetlen.

J. V.: Így van.

H. O.: 10-12 fő. Esetleg egy két-három.

J. V.: Nem itt tudunk annyian... nem is tudom hányan?

H. O.: Az lenne jó, hogyha versekkel, prózával és egyéb területeken is lenne jelentkező. Nem csak zene és ének. Majd a meghirdetés után elkészül ez a felmérés (köhögés)...

K. L. S.: Százados úr tisztelettel, mivel a vetélkedőről volna szó, hát nem tudom lehetséges-e olyan, ha van talán sofőr, vagy kísérő, ilyen ilyen krex vetélkedőkben én is részt vennék, hogyha lehetne.

H. O.: Folyamatba van téve!

K. L. S.: Olyan, mert vannak itt, járművezetők, vagy kísérők és hát ebben nagyon szeretnék... (H. O.: lesz.)

H. O.: A június hónap folyamára terveztük a P.-kel, tehát erre a hónapra. Meglesz! Sokan szóltak. Nem csak krex.

O. I.: Hát, hát ez bennünket nem érdekel, hogy ti mit rendeztek...

H. O.: Akkor például téged mi érdekel, miről beszéljünk, mond meg!

O. I.: Hát akkor minek van ez a foglalkozás?

Ny. S.: Azért, hogy a kéréseket elő lehessen terjeszteni...

O. I.: Nekem nincs semmi kérésem, nekem nincs semmi kérésszavom.

K. Zs.: Hisz ez nagyon fárasztó, igaz?

O. I.: Ami nekem kérésem lenne, azon úgysem tudnak segíteni.

L. K.: Ki akart menni WC-re?

O. I.: Hát most is rám jött a görcs, hadnagy úr! Hát én úgy dolgozok, mint egy állat, itt meg ki se tudom pihenni magam. Feljövünk, bekapom az enivalót, és már jövünk is.

Ny. S.: Akkor majd szólok neked, mikor papucsban kint sétálsz, hogy pihenjél le. Jó? Meg kint dohányszol a folyósón. Majd ne sértődjél meg, ha rád szólok!

O. I.: De én...

Ny. S.: Menj, és feküdjél le! Ne felejtse el mostan eztet. Majd szólok én neked, hogy pihenjél le! Mert neked pihened kell, ahogy látom.

O. I.: Hát nincs semmi szépségem erre!

Ny. S.: Jó! Nekünk meg arra, hogy kint legyél a folyósón dohányszol, meg papucsba mászkáljál... (O. közben beszél)..., majd szólok!

O. Gy.: Hadnagy úr nekem is lenne egy kérésem!

O. I.: Le lehet menni?

L. K.: Nem lehet a nagycsoportról elmenni. Hiszen a nagycsoport szabályai közé tartozik, hogy addig nem lehet WC-zni, cigarettázni, meg egyéb más dolgokat csinálni. Ez is közé tartozik, hogyha előtte el kell menni, és el kell végezni ezeket a dolgokat, és majd csak aztán. Csak akkor van... ha valaki rosszul van, akkor el kell mennie, akkor ki lehet engedni, akkor a nagycsoport elengedi ezt a szabályt.

O. I.: Hát kibírom én eztet... de első és utolsó, hogy az O. idegyűt!

O. Gy.: Hadnagy úr kérem! Már a multkorában is szerettem volna ezt felvetni. A gyógyító-nevelő csoport... (érthetetlen)... nem lehetne, hogy a gyógyító-nevelő csoportnak külön vetítsenek filmeket. Akkor amikor nem az egész háznak. (Köhögés.) Tehát a gyógyító-nevelő csoportnak ugyanúgy el tudnák ezt intézni... ezt kérjük, kérjük, hogy lehet-e illet? És ha már itt vagyunk egy héten csoportfoglalkozáson levétetni... lehet, vagy nem lehet... (érthetetlen)...

L. K.: Filmvetítésre gondol?

O. Gy.: Igen! Például, ilyen (köhögés)... természeti film, kalandfilm, hát ez... ez máshol azt hiszem vetítik. Máshol gyógyító-nevelő csoportba ez megy?

M. F.: Na most ez nem megy máshol sem!

O. Gy.: A gyűjtőben sem megy? Nem megy? Ott van, ott megy!

M. F.: A gyűjtőben nem.

O. Gy.: Pszichológus úr! Dehogyan nem! Balassagyarmaton voltam (elharapaja a mondat végét, érthetetlen)...

M. F.: Olyanok, hogy különböző helyi, és igényeknek megfelelően vetítenek. Az alkohol egészség károsító hatásáról. Azt nem hiszem valaki nagyon sokszor megnézné, viszont...

O. Gy.: Valami azért jó lenne!

M. F.: ...az ősztől viszont, előre láthatólag az ősztől és remélhetőleg nem fog csúszni. Ez már tervbe van véve, hogy több filmvetítés lesz, és elsősorban a gyógyító-nevelő csoportosok számára. Még hozzá válogatott filmekkel.

O. Gy.: A másik dolog amiről beszélni szeretnék, amit javaslok is. Lehet, hogy nagyon sok embert nem érdekelne. De például a hadnagy úr amikor benn van, amikor a gyógyító-nevelő csoportfoglalkozáson összejövünk, vagy a pszichológus, ettől pszichológus úr itt van, két nevelő itt van, hogy az egyéb olyan beszélgetéseket is megejthetnénk, például az ember belenézzen a társadalomba, hogy mégis... lehet, hogy először három, vagy négy, vagy öt, vagy csak egy, de lehet, hogy már a bizonyos értelemben előfordulhat olyan vitakör, amelynek nem is a pszichológus..., lehet, hogy ezt a tapasztalatot az emberekről, mégis, ilyen..., csak így, azt hogy mi mit választunk, az nagyon jó, érte? Mit tudom én, kikapcsolódni, ugye! Van több olyan foglalkozás, amit kéne tartani, ami érdeklő az embereket, lehet, hogy a gitározás meg a zenélés érdeklő, tetszik érteni? Lehet, hogy épp az érdeklő, hogy kint a nagyvilágban, ott mi van, ugye! Lehet vita, kérdés. Lehet magnó... (érthetetlen)...

L. K.: Kötetlen beszélgetésre gondol.

H. O.: Ez, ez..., elnézést, ez nem az öntevékeny szervezet vezetőségére, ez önökre vonatkozik inkább, a nevelő urakra, mert mi, akik 10-15 éve bent vagyunk a börtönben, ilyen irányú felvilágosítást elítélt társainknak nem tudunk nyújtani. Amire ő kíváncsi. Csak maga, és a L. úr, és a pszichológus urak.

L. K.: Igen. Egymás szavába vágunk, és nem figyeltek oda, amit én mondtam, hogy ilyen kötetlen beszélgetés lenne, egy ilyen csoportba, ahol a nevelő...

H. O.: ...ad választ a kérdéseknek.

L. K.: Igen! Nevelő, és csoporttagok, kérdeznek... (Többen közbeszélnek, közbeszólnak)

H. O.: A kiscsoportfoglalkozáson ilyenek voltak!

J. V.: Kiscsoportos foglalkozásokat csinált a százados úr, minden csütörtökön volt. Minden héten, kiscsoportfoglalkozást. Érted?

H. O.: És be is indul ez nemsokára.

J. V.: Ott volt a pszichológus, mindenre választ kaptál...

Ny. S.: Na csináltunk már különben illet, úgy hogy ez nem új... (többek közbeszólnak)... akkorra lesz végre, a 10-12 főnek az a kérdése, véleménye, a kinti élettel kapcsolatban és az ittenivel kapcsolatban, hogy... nem tudom meg van-e még az a szalag?

L. K.: Meg! Meg!

Ny. S.: Úgy, hogy kérem egyszer forgassuk le.

L. K.: Meglehetne! Igen!

Ny. S.: Tehát azt, amit már megcsináltunk, azt hiszem... azt itt meg lehet csinálni...

J. V.: ...hát minden héten volt...

Ny. S.: Mert akkor mikrofon oda lett téve mindenkinek, és akkor mondta a véleményét, a börtönnel a nevelő urakkal stb., stb... (többek

közbeszólnak, érthetetlen)... ez nagyon okos dolog különben, tehát nem csak a zene kell, ez igaz. Mert ez egyoldalú lenne. Mert egy-két ember annyira beleéli magát, hogy mindent annak szentel. Tehát mindennek egy ideje legyen. Legyen egy ilyen is, legyen egy olyan is, tehát több fajta legyen. És akkor az ember, mit tudom én, az egyik héten ezt csinálja, a másik héten meg azt. Tehát ez unalmas. Ugyanolyan unalmas, mint az étkezésben a babfőzelék stb., stb. Az is unalmassá válik. Most érdekes, harcolunk érte, de egy hét után már... tehát szép... ütemezve..., tehát úgy mint ahogy kezdtük a hadnagy úrral abban az időben, hogy valójában egy..., aki akart, ilyen szabad foglalkozásra..., és akkor mondjon véleményt...

M. M.: És mi van akkor, hogyha ismét a tegnap elhangzott javaslatomat most a nagycsoport elé viszem?

Ny. S.: Az is szép volt!

M. M.: Kérem! A héten délutánonként többé kevésbé mindkét helyiségben van szabad idő. Van, mikor egész nap. A kiscsoport vagy a csoportfoglalkozásoktól függően esetleg, hát kevesebb. Meg lehetne úgy szervezni, csak öntevékenyen..., hogy tegnapi kis zenés összejövetelhez hasonlóan, de minden kötöttségtől mentesen, tehát nem kell meghatározni eleve. Kineveznénk egy délután például cigányklubot. Vagy zenés klubnak.

Egy hang: Dzsessz klub.

M. M.: Mindegy kérem. Az a lényeg, hogy oda, akinek éppen akkor van hangulata, kedve, abba az időbe beül abba a foglalkozó helyiségbe, és ha nincs más hangszer a kezüknél, a legszebb hangszer kérem a torka, ami van, tehát az ének hangja. És hát énekelnének szépen. Ha tudunk szerezni hangszert, vagy ha van, akkor annak a kíséretében megy, ha nem..., akkor aki megunja, az kimegy, mást folytat. Tehát ilyen klub, valamilyen zenei klubot. Ugyanakkor lehet egy másik nap például egy olyan klubot kialakítani, ami most ismételtelen fölvetett, most O. Gyurka, ahol beszélgetni lehet különböző dolgokat... értem? Tehát lehetne ezt (köhögés) rendszeresíteni. És akkor mindjárt volna egy olyan, másik javaslat is a csoport fele, amit tegnap szintén előadtam, magukon múlik, hogy megtartsuk, vagy ne. Hogy azokat az elítélteket, akik a körükből szabadulnak, különösen... (külső zaj miatt érthetetlen)... tehát nem csak a csoportból, hanem a börtönből is. Így most hamarosan a N. Lajos kerül sorra, meg a Sz. barátom, és akkor ezt kéremszépen egy kicsit a csoport elbúcsúztatná. Azt sem kötelezően. Aki úgy érzi, hogy van mondanivalója, vagy a szabadulása előtt állónak néhány keresetlen szót, szóval esetleg egy kis tréfával is, egy kis zenével is énekel együtt, köszöntenék, búcsúztatnánk... valami ilyesmit. Bár tudom, hogy odakint igyekeznek a börtönt elfelejteni, ez is a helyes, de azért van egy-két jó barát gondolat... (külső zaj hallatszik).

O. Gy.: Százados úr kérem! A másik dolog. Nagyon sok emberen tudnánk segíteni. És ezt természetesen a kultúrfelelősnek... (külső éles zaj hallatszik)... nem-e lehetne, hogy összemérenék azt a tudásukat, és amelyik a győztes, vagy azt a szintet elérné, akkor valami jutalomban, mit tudom én, csomagban, vagy mindegy, csak valamiben részesítenék ezt az embert. Mert akkor tetszik tudni, ezt most azért mondom, hogy az embereknak, azok után, hogy... (érthetetlen)... elmegy az idő. De ha itt fenn vagyunk, akkor ugye... akkor...

M. M.: Hát ez is hozzátartozik a börtönhöz... (érthetetlen)... hát lehetne sakk-kört kialakítani, minden héten pénteken délután az egyik teremben sakkozni akarók, szeretők összejönnének. Így önként egy évben egyszer maximum kétszer lehetne versenyt is rendezni. A verseny... (közben zaj hallatszik)...

Egy hang: A sportfelelős is...

K. J.: Versenyt rendeztünk tavaly is. Ez olyan dolog, volt más is... (érthetetlen)... (más is beszél halkán).

D. S.: Na de százados úr kérem, ha lenne sportfelelős valaki, mint például, hogy szombaton is beszél a zárkába D., hogy K. gyere ki nyisd ki a kultúrt, mert edzést akarunk tartani. Ő meg csak fekszik tovább.

K. J.: Nem lehetett, mert foglalkozás volt. Zene próba volt.

D. S.: De akkor nem volt!

K. J.: Dehogyanem volt!

D. S.: Mert be volt zárva, és a Ny.-nál volt a kulcs.

K. J.: De akkor mondok én is! Nem csak követelni kell! Ha azt mondják tegye rendbe a kultúrt, vagy takarítson, ő nem csinálja! De nemcsak ő!

D. S.: Azt a helyiséget meg szokta!

K. J.: ... (D-szal vitatkoznak)... először nyújtson az az illető is valamit, ha már ennyire mondjátok.

B. I.: Azt mondod Te takarítasz föl?

D. J.: Hallod, én négyezer feltakarítottam!

B. I.: Május hónapban te ritkábban takarítottál.

K. J.: Jaaa!

B. I.: De azt tudod te mondani a másiknak, hogy menj a kurva anyádba!

K. J.: Én még ilyet nem mondtam egynek sem!

B. I.: Nekem pedig mondtad!

K. J.: Hát akkor tévedés történt! De ha kell nem vagyok sportfelelős, lemondok! Tessék! (Kazetta csere, illetve fordítás!)

B. I.: ...olyat, aki legalább csinálja szívvel és lélekkel. Meg nem egy-két ládáért kelljen venni pingpong labdákat, hanem te szerezd be.

K. J.: Én lemondtam! Vegyétek úgy akkor! A mai naptól kezdve! Válasszatok!

D. S.: Én nem azt mondtam, hogy most válasszunk...

K. J.: ...idegileg úgyis ki vagyok készülve...

D. S.: ...másikat, de szépen, lélekkel kell azt csinálni, ha valamit vállal az ember egyszer.

K. J.: Én meg is csináltam eddig amit mondtam...

D. S.: Hányszor beszóltak hétvégén, akkor a V. is hányszor beszólt, hogy miért nem jössz már, nyitod ki?

R. I.: Ott van a százados úr, meg a L. úr, mondja, hogy hát, hogy mozgatni kell, vagyis nektek kell megcsinálni!

K. J.: Hát nem jöttök, sétára... iáá, akkor nem mentek le amikor mondják, hogy kötelező, lejöttök hatan, öten. Hát akkor mit várjak tőletek, mit követeltek? Semmit! Arra nem vagytok képesek lejönni, sportolni jó időben az udvarra.

H. I.: A múlt héten hányszor volt szólván legalább szólván a sportról? Egyszer sem!

Egy hang: A múlt héten nem is volt!

H. O.: Nem is volt a múlt héten.

H. I.: Sem a múlt héten, se vasárnap, pedig benn volt a nevelő.

K. J.: Csütörtökön elmaradt például... (többen közbeszólnak)... csütörtökön is, meg vasárnap is...

Egy hang: Na látod!

B. I.: Megkérdézek valakit, tisztelettel, ki a helyettes? Elmegyek hozzá, tisztelettel volna 10 ember, nagyon szeretnének lemenni. Hadd menjenek már le! Hát! Ezt kell csinálni, nem az ágyból nézni, hogy forog az izé, a pingpong labda, föl van kötve egy gumira. Mindig azt nézi. (Közben nevetnek többen.)

Ny. S.: Fölösleges ez! Egyről te is megfeledekezel például!

B. I.: Na! Például?

Ny. S.: Van ott egy szabály kitéve, hogy mikor mit kell csinálni. És most nem akarok mellé állni, de igazat adok neki, mert én ott voltam lenni. És méghozzá D. ott állt, hogy szeretne súlyozni, én azt mondtam... ha bár nem szóltam semmit sem, meg is értette, hogy most van egy más foglalkozás az 1-esben. Tehát amit a H. Ottó szervezett, és azt csináljuk.

D. J.: Ez vasárnap délelőtt volt!

Ny. S.: Na most, jó, jó, na most vasárnap. Ugyanez! És ha vasárnap ez folytatódik, mivel nem tudjuk befejezni ezt a műsort, akkor ez megy tovább. De viszont én azt mondtam, hogy menjetek át a 2-esbe, álljatok át és akkor súlyozzatok ki magatokat, és akkor megyen... (érthetetlen)... tehát ezt is meg lehet oldani.

D. J.: Így is történt!

Ny. S.: És semmi baj nem lett. Tessék!

D. J.: K.-nak szóltam akkor is, és nem jött ki a K. Én átvittem az 1-esből a 2-esbe a súlyzót, meg az expandert.

Ny. S.: De ez már, nem ez volt ez a része... nincs értelme.

B. I.: Na de ha sose szól az ember, akkor nem veszi magát észre.

Ny. S.: Na de nem ilyen formában! Tehát, ha az 1-esben valami más van, akkor legyen a nagyobb tömeg ott, és kész... (H. Ottó

közbeszól, érthetetlen)... tehát legyen ez, legyen az. A sporttól függ, hogy melyiket igénylik.

H. O.: És az igazság az is, hogy nem kell valakit nagyon noszogatni, mert ha a terem nyitva van, vagy ha nincs terem, menjen oda hozzá, adja oda a kulcsot. Most nem esik le a világ, hogyha oda megy hozzá és elkéri tőle a kulcsot. Hát neki is vannak problémái.

Ny. S.: Na nem, hát nem egészen így néz ki, a kulcsot ne dobálja szét...

H. O.: Kinél van a kulcs?

Ny. S.: Mindegy! Ez, kár, a kulcs előbb utóbb eltűnik, itt már egyszer volt, és akkor utána szaladgálhatunk... a kulcs az maradjon olyan sorrendben, mint ahogy volt. B., vagy én odaadom én bárki..., odaadtam én neki is nagyon jól tudjátok. De ez tovább nem fog menni. Mert ha odaadom nekik, akkor felelnek, hiába oda adtam B.-nak, vagy ennek, vagy annak. Ez nem játék. A kulcs börtönben sem játék. Ez maradjon csak ennélfelül tovább.

L. K.: Na most tényleg, valóban, jó, hogy Ny. az előbb közbeszólt, hogy így nem lehet valakit kikezdeni. Na most tényleg. Én föltenném a kérdést! Hogy lehet így vezetőket, vagy egyáltalán embereket így kikezdeni, megtámadni, mint ahogy a B. csinálta?

Ny. S.: Hát szerintem nem lehet!

L. K.: Tényleg, beszéljük meg, hogy lehet-e így!?

Ny. S.: Megértem. Lehet más formán. Azért lehet, hogy neki is vannak családi gondjai, vagy más problémája, ezért azt figyelembe kell venni. Ha lehet énnekem fáj, hogy így beszéltek vele. Ez az igazság! Nem azért, mert én nem pártolom ötöt, mert... (közbeszólnak)...

H. O.: ...hát nekem is ugyanez a véleményem!

L. K.: ...mert ha én mondanám, akkor azt mondaná; igen a hadnagy úr, vagy a százados úr, vagy a pszichológus úr, igen, mert ugye elítélt...

Ny. S.: A Sanyit megértettem, mert szépen elmondta, ez... egyet is értek vele, mert van ilyen. De azt, hogy valakit lerohanni nyolcan. Ellenkező esetben, ha Téged lerohannak öten, akkor kijelented, hogy leszúrod magad, vagy leszúrsz valakit. Hát akkor ő is ezt mondhatná! Tehát lelkiileg neki is fáj. Szépen megmondod neki, hogy mi az észrevételed vele szemben, és kész! Ennyi az egész! Úgy is értjük azt, nem kell durván. Aláécsetelni a dolgokat. Hogy ő most itten égjen.

H. O.: Nem is lehet semmi probléma, egy kicsit aktívabb lesz, és kész.

Ny. S.: Meg ő ez a típus.

G. K.: Kell is az a fekvés az ágyban, pláne hétféleg. Aki dolgozik, és aki agyon hajtsa magát, ugye a nyolc órából a hét és felet végig dolgozza, álló munka – mint a K. – ezt..., aki dolgozik, mint az állat, jólesik az, amikor bejön a nevelő, akkor sem szívesen kel fel az ember, maga nagyon jól tapasztalta biztos, hogy a zárkában néha, hogy be-megy az ágyon fekszenek. Hát jól esik a fekvés, hiába sportfelelős. Hogy egy-két perccel később ugrik föl a K., jogos, nyugodtan kényelmesen elmegy... (többen közbeszólnak)... nem volt az, hogy nem nyitom ki!

Ny. S.: Tehát ezért ragaszkodott a szabályhoz, tehát órákra meg van szabva, ott a folyosón, hogy mikor minek van itt az ideje...

L. K.: Nagyon helyes, ahogy a G. hozzászólt, és tényleg nagyon jó volna, ha sokkal többet szólnánk, és mondanánk véleményt. Nagyon okos gondolatot mondott el. Jólesik mindenkinek egy-két órát délután pihenni.

O. Gy.: Hát én szólnék, hadnagy úr tisztelettel!

Ny. S.: Nem akarlak ezzel B. megsérteni! Azt hiszem, hogy senkit sem. Most nehogy ellentámadás induljon meg. Nem. Én mindig figyelem B.-nak ezt a magaviseletét, öö csak így a ...beszél. Tehát így, tehát így próbálja ki... (zaj)... most mellette voltunk, ugye mert ő megkezdte, és abban a pillanatban ő nagyobbakat akart mondani.

K. J.: Ez azért volt hadnagy úr, mert a múltkor kétszer, nem azért, véletlenül ő pingpongozott utóljára... (B. közbekiabál)... kitakarítottak veled...

B. I.: Csak, csak azé nem csináltam, csak csak ezért csináltam meg, mert a Ny. zárkába vagyok. Érted? Különben nem csináltam volna, azt mondtam volna, csinálja meg ez ni..., oszt ott hagytalak volna. Érted? (Többen közbeszólnak, beszélnek, érthetetlen...)

M. M.: O. Gyurka! O. Gyurka, mit akart mondani?

O. Gy.: Hát igen, ő ugye ezt má bebizonyította a saját területén, és egy olyan téren, hogy Ny. tényleg egy értelmesebb ember, hogy azt mondja ki az a B. Most nem pártolni akarom, sőt!... (érthetetlen, elharapott mondat)..., de ha jól megnézzük az ő felfogását hozzá hasonlítható itt bármelyik emberéhez? Elképzelhetetlen, mert ő bebizonyította, hogy ilyen típusú ember és ebből ő nem enged. Nem enged belőle! Tudsz, tudunk ezen változtatni?... Nem! Ugye! Hát akkor egyszer ő ilyen. Például van két pszichológus úr, többet kellene ezzel az emberrel foglalkozni. Többet kellene foglalkozni. Ha az egyik pszichológus nem bírja, akkor átveszi a másikat. Kéne vele foglalkozni. Hát bebizonyítja ez az ember, hát tényleg ezek a beszélők, ezek a megsértések. Hát szerintem pszichológus úr, ha nekem ezek a lehetőségek... hát én, hát én...

K. Zs.: Lehet, hogy a Bogdán épp azt akarja elérni, hogy többet foglalkozzunk vele?

O. Gy.: Parancsol?

K. Zs.: Lehet, hogy épp azt akarja elérni ezzel, hogy többet foglalkozzanak vele?

O. Gy.: Igen, lehet.

K. Zs.: Lehet, hogy keveset foglalkoznak vele a többiek?

O. Gy.: Hát nem az elítéltekről van szó. Hanem az emberek foglalkoznak vele. De viszont önök, például pszichológus úr, azt hiszem, hogy az a dolga, most nem sérteni akarom vele, távol áll tőlem, az emberekkel foglalkozni. Sőt ezzel, a B. már bebizonyította, hogy ő neki... és ha oda hív engem, vagy fogadja a másikat. Egy kicsit többet foglalkozna vele a két pszichológus. Lehet, hogy nem használna, de azért hatvan százalékban – hetven százalékban, ha többet foglalkoznának vele, biztos, hogy haszna lenne.

K. Zs.: Maga tudna valami javaslatot, vagy ötletet adni nekem, hogy mit kell vele tenni, végeredményben... (köhögés)...

O. Gy.: Nézze, én javaslatot nem tudok tenni, a pszichológiához konkrétan nem értek, de például az ő problémájával, a lelki problémájával, érti? Ha ki akarja fejteni, ha ki akarja mondani, mindig úgy csoport foglalkozáson, érti? Most mindegy... (érthetetlen)...

K. Zs.: Tehát azt akarja mondani, hogy akkor itt a csoportnak elsősorban türelmesnek kell lennie a B.-hoz? Tehát először türelmesnek?

O. Gy.: Én nem mondtam ezt magának, hogy az elítélt. Mert B. másabb, mint elítélt. Ez tudnivaló. De pszichológus úr, én nem vagyok pszichológus. Énhozzám nem jöhet, hogy te ez van..., a százados úr, százados úrnak nincs ideje. De magukat nagyon sokszor látom.

B. I.: Oda csak fegyelmi lappal lehet kimenni. (B. közbekiabál és O. is beszél).... önök is a gyógyító-nevelő csoportnak a tagjai.

B. I.: Hallod! Amit aaa te itt elmondasz az nagyon szép lenne, ha így lenne. Érted? Csak van egy dolog. Érted? Hogy itt megvárják, hogy az ember frankón becsavarodik, aztán azt mondják ejnye-bejnye, de sajnálom. Érted?

G. Gy.: Na jó, nem kell most, izé... most én nem pártolni akartalak, amivel hadnagy úr is vádol, mert ő nem úgy nézi a százados úr embereit. De ha ki megy hozzá fogadja. De ha a százados úrhoz megy, akkor nincs gond.

Ny. S.: Na most én nem akarok haza beszélni, egyetértek vele, mert van még, van egy kis idő, de először megkérném a B.-t, mint zárkatag, mert több mint egyenlőek vagyunk, hogy ne itt..., mi az elsődleges a gyógyítócsoporthoz belül. Például én mit csinállok? Akkor, mikor olyan a helyzet. Egy pillanatra, meg tudsz válaszolni rá?

B. I.: Hát ha nagyon akarod én megmondom. (Nevetés)

Ny. S.: Na jó.

B. I.: Kinek a részére?

Ny. S.: Mii, mindnyájunknak, közösségről van szó! Például a zárkáról, vagy a...

B. I.: Engem már a mi zárkánkban, már nem akarok itten semmit mondani, de ott szerintem nincsen semmiféle veszekedés...

Ny. S.: (Közbekiabál!) Na de mért mondd, hogy ha valamelyik zárkából átjárnak, akkor azt mondd, hogy leszúrod magad, vagy... (érthetetlen)...

B. I.: Miért van ez?

Ny. S.: Miért?

B. I.: Megmondom! Mert a fene tudja, valahogy úgy jöttek össze ezek a zárkák, hogy hát szinte rangsorolva vannak az emberek.

Ny. S.: Na de ha mégis áttennének egy másik zárkába, olyan utasítás lenne. Például!

B. I.: Hát akkor átköltöznék a földszint „C” utcába. De akkor valami nem pázol... (közben zaj) ...ugyanis majdnem úgy néz ki, hogy bántott. Rosszat, vagy jót mond rólad, nem tudom. De midégy. Nem tudom. De ha mégis ő ott volna a 41-esben és akkor vannak tizenketten, hát ha gondolom át kellene mennem lakni, tehát együtt élnél vele, akkor mért nem mennél át? Például!

B. I.: Miért ne menjek át? (Rövid csend)

B. S.: Elnézést kérek, hogy közbevárok, őszinte leszek, mert tudom, hogy miért nem.

B. I.: Na! Például. Mondd meg! (Nevetés, többen nevetnek.) Mondd meg!

Ny. S.: Csak azért, mert hozod magad, hogy azt mondd, mert nem azért, hogy csak a nevelőhöz fegyelmi lappal lehet menni. Hát akkor nem csinálsz olyant, hogy fegyelmet vonjon maga után. Akkor most miért... (köhögés)... nem értem meg. De hányszor megállítasz mindenkit! Pontosan te vagy, aki megállítasz mindenkit, ha kell, ha nem! Szaladsz vízért, ha nyitva van az ajtó, meg lemeész az ismerősökhöz. Hát akkor most miért van ez? És ha megállítanak, azt mondd, hogy beléd kötöttek, haragusznak rád, ki vannak rád rúgva. Nem bír téged. Nem vagy szimpatikus, satöbbi, satöbbi. Szólhatsz, miért van ez? Még esetleg húsz nem szaladgál a folyosón.

B. I.: Mert a fene tudja, én ilyen vagyok. (Nevetés, többen nevetnek.)

Ny. S.: Hát ezt tudjuk, ez a vége. Ezért nem szabad vádolni senkit sem! Olyan erősen mint ahogy Te csinálod! Szóval ez az. Neked nincs jogod vádolni senkit sem.

B. I.: De miért nincs? Neki van joga? Mondom neki, hogy Janikám adjál már nekem légy szives egy labdát, oszt elküld a faszomba.

Ny. S.: Most nem erről van szó! Én nem erről beszélek, amit a nevelők is mondanak...

B. I.: Én megmondom neked. L. úrhoz odamentem, a M. úr nem volt benn, L. úrnak szóltam, oszt közbe jó, jó majd megbeszéljük.

Ny. S.: Na de hányszor mondhat... (Nevetés, sokan nevetnek)... Hadd mondjak egy érdekes dolgot; annyiszor kijött már a nevelő irodából, hogy ez a százados úr, még megfogta a vállamat, milyen rendes ez a százados úr, meg a hadnagy úr. Na most ellenkező esetben, hogyha nem kapja meg ugyanazt, akkor már link. (Nagy nevetés.) Tehát vagy rendes akkor, vagy nem rendes. Vagy mit tudom én ötven százalék, közepes.

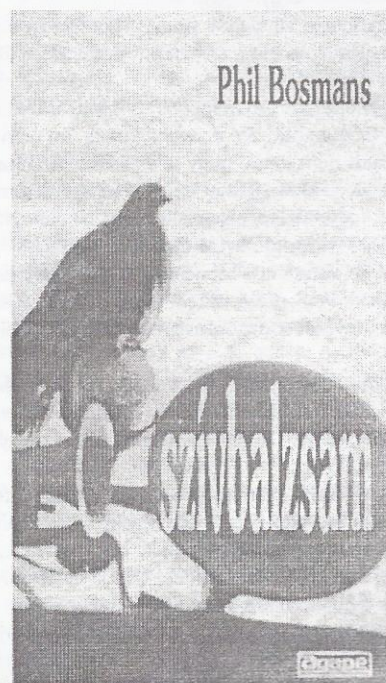
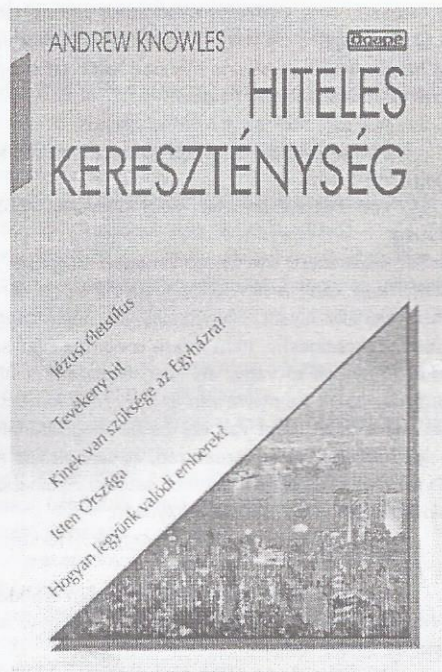
H. O.: De emlékszek ennél még kirívóbb esetre is, amikor a B. istenként imádta a L. urat. És ezt hangoztatta mindenkinek, hogy ő még, járt már börtönben, de még nevelő nem tett vele olyant, mint a L. úr, hogy személyesen elszaladt, elrohant neki... (B. közbeszó!)... te hangoztattad mindenütt.

B. I.: Lehetek őszinte. Ez is egy nagy hülyeség, nagyon hülye dolog volt tőlem, mert utána én a régi zsvány eszemmel, a L. úrnak biztos, elnézést, hogy így fejezem ki magam: beolvastott valaki, hogy mi maga? Doktor? És azóta L. úr szinte...

Ny. S.: Szóval volna ezzel kapcsolatban véleményem, engem is idegesített már, megmondom őszintén..., de fogadjuk el így, ahogy van.

L. K.: Csodálatos nagycsoport volt, ilyenben még nem volt élményem, köszönöm szépen!
(Vége a csoportfoglalkozásnak!)

Az **agapé** Kft.
 Ferences Nyomda és Könyvkiadó kínálatából



A fenti kiadványok megrendelhetők és megvásárolhatók a kiadónál:

AGAPÉ Kft.
 6726 Szeged, Mátyás tér 26.
 Tel./Fax: (62) 323-002

valamint Budapesten
 A Mártírok útja 23. sz.
 alatti könyvesboltban.

Egy szociálpszichológus gondolataiból

A testi kényszer csapdája

A német közvéleményt a mienknél jobban foglalkoztatja a bűntetés-végrehajtás, és a benne így vagy úgy térülő-forduló emberek sorsa. Egy figyelmet érdemlő elemzés részletesen tárgyalja az abból adódó problémákat, hogy a bv testületi tag, mint a közhatalom érvényesítője a többi állampolgárt megillető önvédelem jogán túlmenően külön jogosítványokkal is rendelkezik erőszak alkalmazására. Munkája során a fogvatartottakkal szemben szükség esetén jogosult testi kényszert, kényszerítő eszközt alkalmazni, adott esetben még fegyvert is használni. Hogy mikor teszi ezt az önvédelemhez való joga, mikor különleges jogasítványai alapján, minden egyes ügyben körültekintően mérlegelik. Épp ezért ez a plussz jogosultság egyáltalán nem jelent olyan aránytalanul nagy előnyöket, mint azt egy kívülálló gondolja, vagy akár néhány jogosult is képzei. Inkább meggondolandóbbá teszi az erőszak alkalmazását, mint elhamarkodottabbá. Egy ilyen eset ugyanis nem tehető meg nem történtté. Mivel az érintett panasszal élhet a vele szemben alkalmazott bánásmód miatt, az erőszak alkalmazását a testületi tagnak minden esetben dokumentálnia kell, ami az esetet bármikor vizsgálhatóvá teszi.

Kérdéses, hogy például a következő vizsgálati jegyzőkönyv alapján jogosultnak ítélné a bíró az erőszak alkalmazását: „Egy zárkaellenőrzés alkalmával több engedély nélkül tartott folyóiratot találnak az egyik fogva tartottnál, amiket az egyik társa rendelt a saját számára, és elolvasásuk után ajándékozott neki. A felügyelő el akarta vinni a zárkából az újságokat. Mivel a fogva tartott vonakodott az újságokat átadni, a felügyelő előzetes figyelmeztetés után testi erőszakot alkalmazott annak érdekében, hogy azokat elvegye tőle. A fogva tartott ebbe nem akart belenyugodni, és megpróbálta a folyóiratokat erőszakkal visszavenni. Hogy a kísérletet meghiúsítsa és az újságok birtokában maradjon, a felügyelő egy öklöcsapással leterítette a fogva tartottat. A feldühödött fogva tartott megpróbált belerugni a zárkát elhagyni készülő felügyelőbe, aki ki tudott térni a rugás elől, és minden további nélkül el tudta volna hagyni a zárkát is, ehelyett azonban még egyszer megüti a fogva tartottat.

Hagyjuk nyitva a kérdést, hogy ebben a konkrét esetben mi volt a bíró döntése. Sokkal érdekesebb néhány dolgon elgondolkodni.

Próbáljuk ki például, hogy milyen egyszerű lenne a jegyzőkönyvet néhány apró hangsúlyeltolással a tények változtatása nélkül is egyértelműen valamelyik oldal javára billenteni! Nem öncélú játék! Az ügyben döntő személy ugyanezt teszi! Elfogadja vagy átértékeli a jegyzőkönyv hangsúlyait. Ha a jegyzőkönyv tettenérhetően elfogult valamely fél irányában, könnyen öngólt lőhetnek vele a fogalmazói! Márpedig ha így van, könnyű belátni, hogy ha az első csata ott a zárkában a felügyelő „győzelmével” zárult is, ha a fogva tartott panaszt tesz, az igazi ütközet csak ezután kezdődik, és ebben az első menet győztese lesz kiszolgáltatott helyzetben. Az elején izgulhat azért, kiállnak-e mellette a felettesei a jegyzőkönyv megfogalmazásainak hangsúlyával, és ha igen, izgulhat tovább a tárgyalásig, hogy nem gyanúsán határozottan vagy nem gyanúsán visszafogottan tették-e? Megéri!?

A rács mindkét oldalán észbe kellene tartani: igaz ugyan, hogy a felügyelet többlet jogosítványokkal rendelkezik a fogva tartottal szemben, de szigorúan meg van szabva, hogy milyen feltételek mellett élhet ezekkel a jogosítványokkal. Ha a fogva tartottnak van egy csepp önuralma, és megállja, hogy a sérelmezett bánásmódot ne

ő is sérelmezhető eszközökkel próbálja orvosolni, jó esélye van egy egyenlő feltételekkel folyó második menetre. Ott még akár nyerhet is, viszont ha saját maga próbál magának igazságot szolgáltatni, csak biztos vesztes lehet. A németeknél legalábbis így tartják.

Rágódás a rágalmon

A rágalom mélyre hatoló, alattomos fegyver, sebe örökre, gyógyíthatatlanul megbetegíthet. Az áldozat gyanútlanul, nyugodt lelkiismerettel teszi a dolgát, és egyszercsak rádöbben, alig úszta meg, hogy egy ellene felheccelt idegen megmártsa benne rugóskése pengéjét, vagy hogy egy rendőrségi fogdán kezdje el érezni a meghurcolás ártatlanul is égető szegényét.

Mert mit használ, hogy a rágalom cáfolásra sem szorulna, magától összedőlne, ha a kés előbb jár a felheccelt italos idegen kezében, mint ahogy a gyanútlan megrágalmazott egyáltalán érzékelné, hogy veszélyben van? És mit használ a tiszta lelkiismeret, ha a rágalom csak egy kicsit hihetőbb, és az áldozat egy rendőrségi zárka mélyén bizakodhat napról napra ártatlansága gyors kiderülésében, törheti a fejét azóta ügyvéddé lett barátjánője asszonynevén, amin el lehetne érni, és aki nem kételkedne az ártatlanságában, ha végül rászánná magát, hogy annyi év után épp egy ilyen méltatlan üggyel keresse meg, hogy a segítségét kérje.

A profi rágalom hatékonyságának titka, hogy egy súlyos vád fantomképének megrajzolásához aprólékos kisipari művesmunkával csak kicsit torzítja el áldozata valós tulajdonságait, tetteit, szokásait, élete történéseit, hogy valóságtartalmuk közvetett bizonyítékként hasson a rágalom igaza mellett.

Az áldozat körül kettéhasad a világ, elveszít embereket, akik barátaiává válhattak volna, ellenségeivé vadulnak olyanok, akik eddig épp csak nem szimpatizáltak vele, és akik az egyszer letett garas elkötelező ereje miatt, ha idővel ingani is látnák a hamis vádat, öngazolásukra maguk kezdenék makacsul tódítani.

Ha az áldozat tisztázódik is a vád alól, jó időre meginog a világról, az emberekről alkotott addig mértéktartóan pozitív véleménye, és a hideg otthontalanság, fenyegető kiszolgáltatottság torokszorító érzése szállja meg. Hosszú, álmatlan éjszakákon tépelődik azon, hogy kerülhetett ilyen a helyzetbe, mivel adhatott alapot a rágalomra, mivel ingerelte maga ellen a rágalmazóját, hogy nem vette időben észre, micsoda embereket engedett be az életébe. Keserűen latolgatja, vajon hányan lesznek a környezetében akik szemben részvétet mutatnak, a háta mögött meg rákezdenek a „nem zörög a haraszt”-ra? És nyomasztja a dilemma: feljelentse-e a rágalmazóját?

Egy tehetséges és szorgalmas profival szemben talán érdemes lenne felvállalni a bírósági tárgyalásokkal járó tortúrát, mert ha elnyeri méltó „jutalmát”, talán elmegy a kedve a továbbiakban mások rágalmazástól is. De csak talán. Lehet, hogy még vadabban mérgezné a légkört embertársai között. Tartós békét csak a megbocsátás hozhat, és ehhez még emelkedett szellemre, nemes gesztusra sincs szükség, elég józan emberi belátás. Egy rágalmazó inkább szánalmat érdemel, mint bosszút. Iszonyú lehet úgy élni a világban, úgy járni-kelni az emberek között, hogy mindenütt és mindenkihez a gonosz, az ellenséget fürkészi, látja, féli. Emellé fölösleges újabb büntetés!

Dr. Végh József

Franciaországi tapasztalatok

(A La Vie című lapból)

Az elítéltek visszatérése és beilleszkedése a társadalomba

Az ARDI (Association pour la recherche et la diffusion d'initiatives: Kezdeményezések kutatására és terjesztésére alakult szövetség) az ANJAP (Association nationale des juges d'application des peines: Büntetésvégrehajtással foglalkozó bírók országos szövetsége) és a La Vie (Élet) c. katolikus szellemű képes hetilap részvételével *pályázatot hirdetett*: milyen büntetésekkel lehet felváltani az elzárást, hiszen a kisebb bűncselekmények száma őrületes tempóban nő, a börtönök túlszűfoltak, az elítéltek újbóli beilleszkedése a társadalomba igen nehéz.

80 ötlet/kezdeményezés futott be a pályázatra. A zsűri 15-öt választott ki. Ezek közül három részletesebben is ismertet a lap, mindegyik esélyes a 96. II. 21.-én az Ig. Min.-ban átadandó nagydíjra.

Kiderül, hogy igen sok eleven kezdeményezés született, melyeket a szövetségek és a büntetésvégrehajtással foglalkozó bírók (továbbiakban: BV. bírók-ford.) terjesztenek elő. Az ANJAP elnöke, Pascal Faucher szerint igen sok testhez szabott megoldást ajánlanak; eddig a nagy külső munkálatok során tömegesen alkalmaztak elítélteket, most a kisebb strukturák felé fordulnak, amelyek alkalmasabbak arra, hogy biztosítsák a beilleszkedést.

Új kifejezés született azoknak az embereknek a megjelölésére, akik a börtön és a szabadság között helyezkednek el: szabad foglyok (elítélte). Kik ezek? Az egy évnél rövidebb időre elítéltek, akik az évente 120.000 letöltendő börtönbüntetésre ítélt személyek háromnegyedét képezik, valamint a hosszú börtönbüntetésük utolsó szakaszában lévő személyek. Hozzá kell tenni még a próbaidőre felfüggesztett ítéletben részesült valamint a hasznos közmunkára ítélt személyeket. Sajnos a büntetőügyekből kifolyólag elítélteknek csak 10%-a nem kap börtönbüntetést (leszámitva a pénzbüntetéseket és a jogosítvány-bevonásokat).

Pikardiában elítélteket vesznek fel munkára

Amiensben egy raktárhelyiségben asztalosműhely működik. Bútorokat, műbútorokat és dekorációs anyagot gyártanak itt, és ugyanolyan áron adják el termékeiket, mint bármely más kis- vagy középvállalat. De a munkásfelvétel nem mindennapi módon történik: a vállalatnak majdnem minden dolgozója megjárta a börtönt. A famegmunkálás során szakmát tanulnak itt és fogódzót találnak „normális” életbe való beilleszkedéshez. Ez a vállalat mintegy a kirakata az Apres (Association pour la prévention par l'évolution des sanctions: A szankciók jobbítása révén történő megelőzés érdekében alakult szövetség) nevű szervezetnek, mely egy sor különböző tevékenységet javasol annak érdekében, hogy az elítéltek újból be tudjanak illeszkedni a társadalomba, még a fogvatartásuk folyamán és jóval szabadlábra helyezésük után is.

Robert Adam, az Amiens-i felsőfoku bíróságnál működő büntetésvégrehajtással foglalkozó bíró kezdeményezésére 1988 óta évente mintegy 30 elítélte „külső elhelyezésre” küldenek az Apres-hez. Dolgoznak szociális munkahelyeken a CES (Contrats emploi-solidarité: szolidaritási munkaszerződés) keretében, pl. mint „tanfolyamon résztvevő munkások”, akik egy természetvédelmi és zöldégetermelő területet tartanak karban a pikardiai főváros környékén. Az Apres tisztviselői szerint az elítéltek és

a többi dolgozó között semmiféle különbségtételnek nincs helye, előbbiek éppúgy „szakmabeliek, mint a többiek”.

Lakásokban, garszonlakásokban élnek, hét közben 18.30-kor otthon kell tartózkodniuk, de minden hétvégén kimenőjük van.

Pascal 11 hónapja tölti börtönbüntetését, másfél hónapja van az Apres-nél, szeretne könnyíteni ezen a „pellengéren”, visszamenni dolgozni a fém tartószerkezetek közé. „Harminc éves vagyok, már eleget adtam” – mondja. A nevelőknek rendszeres ellenőrző körutak során kell ügyelniük arra, hogy a szabályokat betartsák. Minden „eltűnést” azonnal jelenteni kell és ha viselkedéssel problémák merülnek fel, a bíró újból kénytelen elrendelni a börtönt. A külső elhelyezés nem azonos a szabadsággal. Nehéz dolog, ha valakinek gyerekei vannak a város túlsó végén. Vagy egyszerűen szeretne lehajteni egy pohárkát a barátaival. Ilyenkor rugalmasan járnak el, esetenként másképpen.

A 24 éves Hervé 2 hónapi fogság után kérte ezt az elhelyezést. De ez a kijárás nem öncél. Nem szabad elfelejtenie a szankcióról, nem szabad elfelejtenie arról, hogy az elítéltelel együtt átgondoljuk a bűnt és annak jóvátételét. De nem szabad csak a szabályhoz ragaszkodni, anélkül, hogy megpróbálnánk gyógyítani a bajt, a lélektani vagy családi törést, elmerve a végsőkéig, a társadalommal való szakítás gyökeréig. Mert a főfeladat: kibékíteni az elítéltelel a társadalommal, sínre tenni, oly módon, hogy kiképzésben részesítjük vagy kulturális tevékenységbe vonjuk be, pl. színjátszásba. Robert Adam ezt így fejezi ki: „Újra kell fogni, szólni a társadalmi köteléket”.

A BV! bíróknak értelmezniük kellett a jogszabályokat, hogy az Apres-hez hasonló szövetségek működhessenek. A btk-nak csak néhány sora engedélyezi kivételes esetben, hogy az elítéltelel a munkaadója őrizetére bízzák. Pl. egy kisiparosra, aki szállást és kosztot ad neki és felelősséget vállal érte. Ez elég ritka eset. Az Apres egy többféle szakemberből – oktató, nevelő, pszichiáter – álló csoportot hozott létre a külső elhelyezés úttörőinek támogatására.

Az Apres-nak nagy problémát okoz a növekvő kábítószerelvezés, mint az ítéletek közvetlen és közvetett oka, a szövetség nincs kellőképpen felvértezve ezeknek az elítélteknek a segítésére. De más problémák is vannak. A munkahelykereséssel megbízott Sophie Delcroix hozzászólt, hogy olyan volt elítéltek, akiknek meghatározatlan időre szóló szerződést szerzett, otthagyták a munkahelyüket vagy újból a börtönbe kerültek. De Sophie nem csügged. Hervé 2 hónapi külső elhelyezés után (az Amiens-i városi önkormányzat részére dolgozik, majd az építőiparban) szakmunkásképző szerződést kap. Az Apres 6 hónapon át foglalkozik még vele. „Az újra beilleszkedés útja: a CES meghosszabbítása, szakmai képzés, jobb munkahely keresése. Számunkra a szabadlábra kerülés nem jelent törést” – mondja az Apres igazgatója.

(Eddig többé-kevésbé részletesen fordítottam a cikket; a továbbiakban összefoglalom a kezdeményezéseket.)

Vic-en-Bigorre városban (5000 lakos, a spanyol határnál) közmunkán – csatornákövezésen – dolgozik a többi munkás mellett néhány elítélte. A Traverses (Keresztgerendák) nevű Toulouse-i szervezet, melyet egy Tarbes-i BV bíró kezdeményezett 1944 novemberében vezette be ezt a „börtönbüntetést felváltó akció”-t. Segítségére van a börtönigazgatóság és a regionális tanács. Cél: elősegíteni az elítéltek újra beilleszkedését azzal, hogy egy szakképzési időszakban tervet készíthessenek maguknak a jövőre és rendezhessék személyes problémáikat. Eddig 16-an vettek részt az akcióban. Öt személyt – köztük egy meg-

szökött – vissza kellett küldeni a börtönbe. Egy négyszobás lakást bocsátott rendelkezésükre a város. A szabályzatot kifüggesztették: szabadidő 17–19 h-ig, a levelezést nem ellenőrzik, telefonálási lehetőség, szabadkijárási péntek estétől hétfő reggelig. Egy „animátor” segít nekik mindenben, a pénzt beosztani, főzni, szórakozást választani. A cél: 3–6, szükség esetén több hónap alatt felkészíteni őket az önálló életre. A Traverses nevelője szerint „első sorban szeretni kell őket”. Sikerült már alkoholistát, kábítószerelvezőt jó útra vezetniük.

Guadeloupe francia ún. tengerentúli megye a Kis-Antillákon. 1991-ben került ide Martine Lebrun BV bírónő. A 300 éves fegyházban egymás hegyén-hátán 240 elítélt zsúfolódott össze a 105 helyen. M. Lebrun először az AFPA-val (a felnőttek képzésével foglalkozó szövetség) veszi fel a kapcsolatot és sikerül neki a börtönön kívül képzést szervezni, de az intézményen belül helyiségproblémák okoznak nehézséget. Építkezni kell: lakhatóvá tenni a börtönt, könyvtárat, vetítőtermet, tantermeket, modern konyhát létesíteni. Sikerül megnyernie a helyi közigazgatási szervek támogatását, pénzt kap az építkezésre, önkéntes szer-

vezetek is támogatják, 9 oktatási szervvel, sportklubokkal ír alá szerződést. Az elítéltek dolgoznak az építkezésen és közben szakmát tanulnak. 300 óra munka után 15 tanfolyamhallgató 900 órás szakoktatásban részesül és jó szakember lesz. 1995-ben már 60-an íratkoznak be különböző tanfolyamokra, az intézetben belül és kívül. A lakosság igen értékeli, hogy '95-ben 15-en önként jelentkeztek a Marilyn ciklon pusztítása után helyreállítási munkára.

A továbbiakban közlik a 11 szervezetnek a nevét és telefonszámát, amelyek részt vettek a pályázaton, majd a Pierre Truche főügyessel készített interjú következik. Témák: az elítéltek számának drámai növekedése, az elektronikus felügyelet lehetősége, a börtönön kívül eltöltendő büntetések fejlesztése, a vétkes lelkiismeretének felébresztése a vétek áldozata iránti felelősségérzet felkeltésével, stb.

La Vie, 2632, 1996 febr. 8.

Hol lent, hol fent

Pintér Tibor, az *Átjáró* rovat szerkesztője adott át egy paksamta verset véleményezés végett. Rengeteg jó szándékkal írt rossz verset olvastam, eleve fenntartással fogtam az olvasáshoz. Annál nagyobb volt a meglepetés, amikor előítéleteim eltűntek, mert a versek olvastatták magukat, egy-egy jól választott kép, jelző újra olvasásra ösztönzött, fölösleges cicoma csak elvéve tolazkodott az előtérbe. Azt hiszem felfedeztünk egy tehetséget, mondtam Tibornak. Ő ugyanezen a véleményen volt, Nem sokkal később, felvetődött a gondolat, hogy keressük meg a kalocsai börtönben a szerzőt, nézzük meg, ki áll a szürke átlagból kiemelkedő sorok mögött. Úgy alakult, hogy egyedül indultam útra interjú készíteni. Interjú helyett párbeszéd alakult ki, úgy éreztem faggatózás helyett bátorításra, tanácsra van szüksége Csengődi Verának. Egy sajnálatos tévedés nyomán meg is örvendeztettem, mondván díjat nyert a Mécses pályázatán. Mint-hogy korábban is véleményeztem a pályázatra beküldött írásokat, azt hittem, ezúttal is azért adták át neki kéziratát. Tévedtem – utólag levélben tisztáztam. A beszélgetés viszont, hibám dacára, talán mégsem volt haszontalan.

Csengődi Vera hét-nyolc éve ír verset, ám a börtön magánya tisztította e kifejezési lehetőséghez. Viszont saját bevallása szerint a bezártság, a szabadság hiánya, a be nem vallott, de versekből áradó szenvedés mélyebb tartalommal gazdagította írásait. Szeretne komolyan foglalkozni az írásművészet elméletével, vers-tannal, de a börtön-könyvtár természetesen, ilyen igényt nem tud kielégíteni. Ennek ellenére egyik legrendszeresebb látogatója a könyvtárnak. A könyvtáros lányok véleménye szerint ő falja a könyveket, és becsben tartja. Mindent olvas, Kodolányit, Pas-suthot szereti különösen a prózaírók közül, kedvenc költő Edgar Allan Poe, Villon, Radnóti Miklós. A magyar klasszikusokhoz nem vonzódik, igaz alkalmi is kevés volt megismerésükre, a középiskola harmadik osztályáig jutott el, nem érettségizett. Mielőtt börtönbe került volna legnagyobb sikere az Ifjúsági Magazinban közölt verse. Többnyire elutasítással találkozott, vagy ami sajnós még jellemzőbb a magyarországi irodalmi lapok „tehetségkuta-

tására”, válasza sem méltatták. Elbizonytalanodott. Már Kalocsán olvasva a Mécses-t, látva, hogy „kollégánőt” közlik, elhatározta, próbálkozik ő is. Már korábban talált neki „Margit-néni” levelezőpartnert. Tőle értesült, hogy közölték a versét a Mécsesben. Sajnos, még a levélküldés is akadályokba ütközik, kívülről nincs aki támogassa, nem dolgozó, nincs keresete. Jár a csipkeverő tanfolyamra, de az csak akkor jelenthet támaszt, ha kikerül, ha lehetősége lesz új életet kezdeni.

Bár kíváncsi lennék, milyen élet áll a versek mögött, erről nem szívesen beszél. Hullámvölgyekből áll az élete, hol lent, hol fent, hol nagyon magasan, hol nagyon mélyen. Anyja jól szituált, apja börtönös. Anyja azért nem fogadja el, mert lecsúszottnak tekinti, apja azért, mert úgymond nem kellett volna az ő rossz példáját kövesse. Tizenhárom éves korától intézetbe adták, három gyereke közül egy az anyja sorsára került, intézetben helyezték el, kettő volt élettársánál van, aki időközben megnősült.

Sajnos számára nem nyújt vigaszt a vallás. Szerinte a börtönben élő lányok és asszonyok kibíratatlan magányuk elől menekülve járnak misére, nem bérmáltak, nem áldoztak, de jó, hogy belekapaszkodhatnak a papba, aki meghallgatja őket. Neki Isten, ahogy verseiben érzékelteti, egy végső menedék, akihez bárki fordulhat. Ehhez nem érzi szükségesnek a rendszeres vallásgyakorlatot.

Verseinek vezérmotívuma a szabadság. Már beszélgetés után, a könyvtárban várjuk, hogy visszakísérjék. Közben az egyik könyvtáros lány azt feszegeti, lehet, hogy itt a börtönben szabadabb, mintha kint lenne. „Vigyázz magadra, ne tékozz el a tehetségedet” – figyelmezteti. Csengődi Vera erősen fogadkozik, hogy nem hagyja el magát. Kérdés, megkapja-e hozzá az elégséges emberi támogatást?

Molnár János



Kiút Veled

Cécile

„Csak egy személtáda leszel”

A prostitúció a bezártság végső állomása. Cécile éveken keresztül arra volt kárhóztatva, hogy nem rendelkezhetett sem a testével, sem a pénzével, sem időbeosztásával, sem szabadidejével, nem volt egy saját csendes helye, nem volt egy önálló szabad cselekedete. Érthető, hogy ez a bezártság némaságra kényszerítette. De most végre beszél.

Mindez Észak-Pas-de-Calais-ban történt.

A prostitúció bezárja az egyént, olyan agyafurt módon körülfonja, hogy lehetlenné tesz bármilyen ellenállást, bármilyen lázadást.

Cécile, még akiben meg is bízik teljesen, annak is lassan, apró részletekben meséli el a történetét. A prostitúcióval véglegesen felhagyott. Jelenleg visszailleszkedését elősegítő foglalkozásokra jár. Lassan, beszél azokról az alattomos módszerekről amelyeket a kerítője használt szabadon engedése fejében. Hat hónapon keresztül, minden éjjel meg kellett osztania a szobáját egy férfival. Nem nyúlt hozzá, csupán nem hagyta aludni...

Az egyik ilyen „enyhe” módszere amit a védelmezője kitalált az alábbi volt: Miután megverte, – egyébként teljesen értelmetlenül –, szorosan mellé kellett feküdnie. Majd folytatta azzal a komédiával, hogy térdénélva bemutatkozott neki. A közeli barátait elküldte mellőle, ílymódon téve lehetetlenné Cécile részére, hogy segítségükkel a jövőjét kialakítsa.

Köztudott, hogy az önállóság azzal kezdődik, hogy az ember rendelkezék legalább egy saját szobával. Cécile számára ez lehetetlen volt. Még most, a megváltozott életben, az új lakásban is talált bizonyítékokat arra nézve, hogy járt ott valaki a távolléte idején. Korábbi társaságának ezt a szokását, – amely mindig is létezett – láthatóan nincs kedve megváltoztatni.

Cécile-nek 16 és 23 éves kora közötti életében soha nem volt egy nyugodt helye. Pár évet egy külföldieknek fenntartott szállóban töltött, ahol déltől másnap hajnali három óráig megszakítás nélkül jöt-

tek-mentek a kliensek. A főnökasszony örökké a háta mögött volt, még az étkezés idején is. (Mellesleg 50%-ot le kellett adni részére.) Főnökasszony, kliensek, soha egy szabad perc. Szünet, szabadság? Szabadság tulajdonképpen volt, mert Cécile szabályosan be volt jelentve mint felszolgálónő. Csakhogy szabadságát a kerítője családjával kellett töltenie. A bártulajdonosnő, – ahol dolgozott – barátja volt mind Cécile apjának, mind kerítőjének. A pénz az ő kezükben forgott és ők ötlöttek ki mindent. Teljesen a tulajdonukban volt. Szabadsága idején a kerítője anyjával kellett tartózkodnia, aki soha ki nem engedte, ő vetett ágyat is részére... Egy fiatal nőnek, akit ráadásul a saját apja adott férjhez 16 éves korában egy kerítőhöz, nem könnyű dolog megszabadulni egy ilyen családi börtönből.

A kerítő csekkje

Az igaz, hogy szerencsére volt Cécile-nek egy kis garzonja a tengerparton ahol a hétvégeket tölthette. Cécile elképzeléséből apránként kialakult, hogy az időskorú szomszédai minden héten kaptak valami „ajándékot” cserébe azért az információért, amelyet a viselkedésére vonatkozóan tőlük kapott. Egy napon segítséget kért, mert a „vendége” rosszul lett. Fél óra múltán a kerítője telefonált és szemrehányást tett neki az intézkedéseért. Tulajdonképpen ez azt mutatta, hogy állandóan megfigyelés alatt tartották, s ők, a megfigyelői is ellenőrzés alatt állottak...

Nem könnyű szilárdnak maradni a „börtönőrei” ismétlődő akcióival szem-

ben. Íratkozzék be egy nyelvtanfolyamra? Már az első este a kijáratnál várja a kerítője, elmaradhatatlan haverjaival körülvéve.

Cécile a tüzzel játszott. Tudta ezekről a „barátokról”, hogy rendkívül brutálisak. Nem ellenkezett velük, elfogadta velük a beszélgetést, de nem engedett az elhatározásából. Minden szavát, minden cselekedetét patikamérlegre kellett tennie.

Valóban nagyon bonyolult volt a helyzet. Cécile apja, aki kapcsolatban volt a kerítővel, a lányával is tartotta mindig a kapcsolatot. Biztos volt abban Cécile, hogy apja kapott a kerítőjétől egy komolyabb összegű csekket, s a továbbiakban is kap majd tőle havonta „bért”.

Komédia és kettős játék

Cécile ennek a kapcsolatnak a tudatában veszedelmes és körmönfont játékokat folytatott. Ha megszakítja apjával a kapcsolatot, – magyarázza – még sebezhetőbbé teszi magát. Ugyanis az apja az aki ugyan egyrészt olyan mélységbe taszította ahova semmiképpen nem kívánt kerülni, másrészt mégis ő a minimális biztonságának a garanciája. Ha nem az ő lánya lenne, már nem is élne.

Minden vonatkozásban szorult helyzetben volt Cécile. Ami a nyelvtanfolyamot illeti? – apjával kifizette a tandíjat, arra számítván, hogy ez adu lesz a kezében a visszailleszkedés céljából. Remélte, hogy apja később sem húzódik ettől, mert különben nemzetközi call-girl-ként láthatná viszont a saját lányát. Színjátás ez, egy kettős játék amelyre egyrészt rá van kényszerítve az aki benne él a prostitúcióban, másrészt szabadulni akar belőle.

Cécile egyfajta passzív rezisztencióra rendezkedett be. Állandó felügyelet alatt élve, a visszailleszkedés tengernyi nehézségével küszködve, lépésről lépésre haladt előre, nem törődve a hitetlenkedő kerítőikkel akik semmit sem értettek az egészből. Az ő logikájuk szerint teljesen érthetetlen volt amit Cécile csinált. Képtelenek voltak felfogni, hogy egy „jól kereső” ilyen alternatívát válasszon, hogy részükre ne legyen továbbra is olcsó bérért jól kereső prostituált.

Cécile megértette, hogy hosszú távon „csak egy személtáda” lett volna belőle. Az emberek ugyanis annak tekintik azokat a nőket akiket már nem fizetnek meg a kliensek az örömük szolgálatáért.

Claudine Legardinier

JOBB LATOR a Mécses Lelkiség lapja

Kiadja: a Mécses Szeretetszolgálat Magyar Börtönpsztorációs Társaság katolikus börtönlelképásztori szolgálata

Főszerkesztő: Dr. Majzik Mátyás – Szerkesztőség: 6753 Szeged-Tápé, Heller köz 6. Telefon/fax: 36/62 495-592

ISSN 1218-4284

Előfizetés egy évre: Belföldön: 500 Ft, külföldön: 10 USA\$ vagy ennek megfelelő értékű más valuta

Nyomdai kivitelezés: Agapé Kft. Ferences Nyomda és Könyvkiadó, Szeged